21 ŞUBAT 1980 PERŞEMBE
10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

TÜTÜN EKİCİSİNİN BİTMEYEN ÇİLESİ

İnceleme-Araştırma Servisi

Yarın 8. Sayfada

DEMİREL İKTİDARININ İLK YÜZ GÜNÜNDE

HÜKÜMET NE YAPTI?

- Hükümet, baskı yasalarını Parlamento'ya getirdi
- Hükümet, ABD'nin Türkiye'ye müdahalesini meşru kılan SİA ' yı parafe etti.
- Hükümet, iğneden ipliğe ardarda zamlar yaptı.
- Hükümet, TARİŞ'e faşist militanları yerleştirmek için toplu işçi kıyımına başladı

ECEVİT NE YAPTI?

- Ecevit, CHP Grubunu tasarıyı desteklemeye zorladı.
- Ecevit, kendi hükümeti döneminde hazırlanan bu anlaşmaya karşı çıkan 51 milletvekilini uyardı.
- Ecevit, parti içi muhalefeti tasfiyeye yöneldi.
- Ecevit, "TARİŞ'de tüm tedhişçilerin ayıklanmasını biz de istiyoruz" dedi.

Gültepe operasyonunda gözaltına alınanlardan 8'i tutuklandı

TARİŞ'te faşistler işçilere çıkışlarını zorla imzalattırıyor

● GIDA-İŞ Sendikası İşyeri Temsilcisi Sami Eroğlu'nun Üzüm Depolama Müdürü Osman Nuri Ertuğcu tarafından silah kabzasıyla başından yaralandığı bildirildi

İZMİR (DEMOKRAT)

TARİŞ Üzüm Depolama tesislerine silahlarıyla gelen 60'a yakın faşistin, işçilere iş akitlerinin kesildiğini bildiren ve 18 Şubat tarihinde hazırlanmış olduğu saptanan çıkış bildirimlerini silah zoruyla imzalattırdıkları bildirildi.

Bu uygulamaya karşı çıktığı bildirilen Gıda-İş İşyeri Temsilcisi Sami Eroğlu ise, Üzüm Depolama Müdürü Osman Nuri Ertuğcu tarafından kafasına tabanca kabzasıyla vurularak yaralandı. Sendika temsilcisi Sami Eroğlu olayla ilgili olarak şunları söyledi:

"Saat 12.10'da 60 kişilik bir grup geldi. Silahlar faşistlere tüm depo işçilerinin gözüönünde yeni atanan Müdür Osman Nuri Ertuğcu tarafından dağıtıldı. Silahlanan faşistler, gruplar halinde etrafı tuttular. Daha önceden hazırladıkları çıkış listesini, müdürün gelir gelmez değiştirdiği kendi bekçilerini de çağı-

(Devamı 7. Sayfada)

TARİŞ işçileri, işyerlerinin faşistleştirilmesine karşı direnişlerini sürdürürlerken, fabrikaların çevresi de güvenlik görevlileri tarafından çevrilmiş bulunuyor.

ECEVİT SINIFTA KALDI

OLAĞANÜSTÜ KURULTAYDA "İKMALE KALDIK" DEMİŞTİ

Emekçilerin ekonomik olanakları ve demokratik özgürlükleri, ülkenin bağımsızlığı haraç mezat satılırken, demokrasiden, bağımsızlıktan, toplumun ileriye götürülmesinden yana olduğunu ileri süren bir partinin Genel Başkanı olarak Ecevit başarısız bir sınav vermiştir.

● Kurulduğu günden bu yana kendisini "fevkalade hal hükümeti" olarak tanıtan ve Türkiye'yi olağanüstü baskı yöntemleriyle yönetme hazırlığı yapan Demirel Hükümetine karşı, Ecevit "olağanüstü" cılız bir muhalefet gösterdi

HABER MERKEZİ

Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimleri ve Millet Meclisi ara seçimlerinden sonra yapılan CHP Olağanüstü Kurultayı'nda, seçim sonuçlarını değerlendiren Ecevit, partisinin yenilgisini "CHP bütünlemeye kaldı" şeklinde nitelemişti.

Demirel hükümetinin 100. gününü doldurmasıyla birlikte yeni bir sınavdan geçen CHP, Ecevit'in sözleriyle "Bugünkü iktidara destek olan bir parti kadar bile muhalefet" yapmamakla bu kez de sınıfta kaldı.

BASKI YASALARI

Demirel hükümetinin kurulmasının ardından baskı yasaları yeniden güncellik kazandı. Bu baskı yasa tasarıları Ecevit hükümetinin daha ilk

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

"Halkçı Ecevit"'in halktan aldığı not

Ecevit 14 Ekim seçimlerinden sonra yapılan Olağanüstü Parti Kurultayında "Başarısız bir iktidar sınavı verdik. Bilinçli seçmen bizi uyarmak için sandık başına gitmedi. CHP halk nezdinde bütünlemeye kaldı" diye konuşmuştu. Ecevit'in bu sözleri CHP yönetiminin seçim yenilgisinden sonra aklını başına toplayıp Demirel Hükümeti döneminde halkın istemleri doğrultusunda bir muhalefet yapacağı izlenimini veriyordu.

14 Ekimden bu yana olup bitenlere bak-

(Devamı 7. Sayfada)

HASEF..

BİR ZAMANLAR "KARTAL"DI...

Ecevit Ortak Grup'ta konuştu:

"İzmir'de atıldığı öne sürülen slogan bir provokasyondur"

● Ecevit, Genelkurmay Başkanının "bütün İzmir'i arattığım halde o sloganla ilgili bir kanıta rastlamadım." sözünü hatırlatarak, bunun ilginç olduğunu söyledi.

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit dün partisinin ortak grubunda sıkıyönetimle ilgili görüşmeler sürerken yaptığı açıklamada İzmir'de atılan bir sloganla ilgili iddianın provokasyon sayılabileceğini belirttiğini ancak aradan hayli gün geçtiği halde hükümetten ve adli makamlardan bu konuda hiç bir işaret gelmediğini söyledi.

Ecevit Genel Kurmay Başkanın da bir gaze-

(Devamı 7. Sayfada)

"Politika'nın yayınının durdurulması hukuki hatadır"

HABER MERKEZİ

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın, Politika Gazetesi'nin yayınını süresiz olarak durdurma kararına gösterdiği gerekçelerin hukuki olarak hatalı olduğu savunuldu.

Bilindiği gibi, Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı

(Devamı 7. Sayfada)

Sinop Gerze'de zamları protesto mitingi yapıldı

YURT HABERLER MERKEZİ

Sinop'un Gerze ilçesinde düzenlenen mitingte son devalüasyon ve zamlar protesto edildi.

Miting, çoğunluğu işçilerden ve köylülerden oluşan 1000'i aşkın kitlenin Okullar Caddesi'nde toplanmasıyla başladı. Okullar Caddesinde biriken topluluk daha sonra Garaj alanına

(Devamı 7. Sayfada)

Cumhuriyet Senatosu'nda görevli 18 polis gerekçesiz olarak görevden alındı

ANKARA (DEMOKRAT)

AP azınlık hükümetinin, işbaşına gelmesinden sonra başlattığı baskı ve kıyımlara bir yenisi daha eklenirken, bu kez, Cumhuriyet Senatosu'nda görev yapan 18 polis memuru İçişleri Bakanı'nın bir yazısı ile görevlerinden alındılar.

Cumhuriyet Senatosu Eski Başkanı Sırrı Atalay döneminde, 12.30.1977 tarihinde Senato'ya "Geçici görevle" atanan polis memurlarının görevlerinden alınmalarına ilişkin yazı, önceki gün Senato Başkanlığına ulaştırıldı. Yazıda, polis memurlarının görevlerinden alınmalarına ilişkin hiçbir gerekçe gösterilmedi.

İçişleri Bakanı Mustafa Gülcigil'in yazısına Cumhuriyet Senatosu

(Devamı 7. Sayfada)

Sivas Cezaevi'nde çıkan çatışmada sağ görüşlü bir mahkûm öldürüldü

İskenderun'da jandarmayı hastanede öldürenlerin faşist oldukları belirlendi

- Adapazarı Şeker Mahallesi'nde faşistler halka saldırdı.
- İstanbul'da çeşitli yerlerde gösteriler yapıldı.
- Akhisar'da baskılar yoğunlaşıyor.
- Ankara Kalesi civarında meşalelerle yürüyüş yapıldı.
- Akşehir'de Anıt Meydanı'na pankart asıldı.
- Balıkesir'de iki polis yaralandı.
- Hatay'ın Samandağ ilçesinde miting yapıldı.

HABERİ 5. SAYFADA

Çapraz kur farklılığı yüzde 2.25'e ulaşmadan TL'nin değeri tekrar düşürüldü

HABERİ 7. SAYFADA

Hükümet, Batı yanlısı politika izleyeceği konusunda Matthoffer'e güvence verdi

HABERİ 7. SAYFADA

DYF-İŞ Genel Başkanı Akova

Kıdem tazminatına tavan değil de taban getirilmeli

ANKARA (AA)

Kıdem tazminatı konusunda hazırlanan tasarıya ilişkin görüşlerini açıklayan DYF—İş Genel Başkanı Şerafettin Akova, işçilerin kıdem tazminatı hakedişlerinde, bugün ulaştıkları noktadan geri götürülmek istendiklerini belirtti ve "Kıdem tazminatında tavan kısıtlaması değil, taban tesbiti gereklidir" dedi.

Akova, dün verdiği demeçte, kıdem tazminatının, işçinin ileriye dönük umudu ve işe dönük sebatının kaynağını oluş-

(Devamı 7. Sayfada)

KÖY-KOOP yönetimi kayyuma devredildi

ANKARA (DEMOKRAT)

Köy—Koop yönetimi kayyum heyetine devredildi. Nedim Tarhan'ın Genel Başkanlığa getirildiği Genel Kurul sonuçları da iptal edildi.

Bir süre önce Nedim Tarhan'ın Genel Başkanlığa getirildiği Genel Kurul sonuçlarına, Köy Koop eski Genel Başkanı ve Yozgat Birlik, Çandır Kalkınma Kooperatifi Başkanı Hadi İlbaş'ın başını çektiği muhalefet itiraz etmiş, itirazın mevcut yönetimce kabul edilmemesi üzerine mahkemeye başvurmuşlardı.

Köy—Koop muhalefetinin başvurusu üzerine konuyu inceleyen yargı organlarının önceki gün davayı sonuçlandırdığı, Köy—Koop Genel Kurul sonuçlarını iptal ederek yönetimin kayyuma devredilmesine karar verdiği öğrenildi. Mahkeme kararının henüz Köy—Koop yöneticilerine ulaşmadığı bildirildi.

Köy—Koop'un Nedim Tarhan'ın Genel Başkanlığı'ndaki yönetimine muhalefet eden ve yöne-

(Devamı 7. Sayfada)

ABD Başkanı Carter

Carter: SALT-2'ye bağlı kalacağım

WASHINGTON (THA)

ABD Başkanı Jimmy Carter, dün Amerikan Lejyonunun kış konferansında yaptığı konuşmada Afganistan'dan askerlerini çekmesi için Sovyetler Birliği'ne tanıdığı 20 Şubat sınırının geçerli olduğunu

(Devamı 7. Sayfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Yorumsuz

Aşağıda okuyacağınız mektup bugünlerde posta ile sağa sola, ev adreslerine yollanıyor. Kamuoyunu şaşırtmak için imza yerinde "Milli Güvenlik Kurulu"nun adı kullanılmış. Vatandaşları biribirine düşürmek amacıyla nice kışkırtmacılıklara girişilebileceğinin bu somut örneğini —yorumlamaksızın— olduğu gibi yayınlıyoruz:

5.2.1980
ANKARA

Sayın Halkımıza DUYURU.........
Asil, Milliyetçi ve Dini Bütün Halkımız........

22 Ocak 1980 tarihinde Ankara'da toplanan Milli Güvenlik Kurulu'muz, aşağıda gösterilen kararları almıştır. Saygı ile bilgilerinize arzederiz.

a) 24 Aralık 1979 tarihinde Kahramanmaraş olaylarını bahane ederek, ayaklanma girişiminde bulunan Alevi-Kızılbaş kızıl bölücü köpeklere hadleri bildirilmiştir. Olay dolayısıyla açığa alınan tüm öğretmenler Alevi-Kızılbaş'tırlar. Gözaltına alınan, İşkenceye tabi tutulan, ırzına geçilen tüm öğrenciler yine Alevi-Kızılbaş'tırlar. Gerek Ankara ve gerekse diğer illerde aranan evler, tamamen Alevi-Kızılbaş evleridir. Son günlerde İran olayları dolayısıyla, artan ŞİI tehlikesi büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu büyük tehlikeyi önlemek için aşağıda gösterilen tedbirler alınmış olup, bu tedbirlerin uygulanmalarına devam edilecektir.

1) "Kurtarılmış Bölge" adı verilen Alevi-Kızılbaş mahalleleri bundan böyle Ordu Birliklerinin de yardımı ile aranacaktır. Bu aramalar sırasında gözdağı vermek için Alevi-Kızılbaş köpeklere gereken her türlü kötülük yapılacaktır.
Kızıl Bölücü Alevi-Kızılbaş köpeklere çeşitli suçlar isnat edilecek, evlerinde bulunan her türlü kitap "YASAK" olduğu gerekçesi ile toplanacak, evlerde arama yapılırken tüm ev halkı dışarı çıkarılacak ve hırsızlık yapılmasına göz yumulacaktır. Bu tür uygulamalar halen Ankara'da Çalışkanlar Mahallesi, Keçikıran, Tepecik, İncirli gibi Alevi-Kızılbaş "Kurtarılmış Mahalle"lerinde başarı ile uygulanmaktadır.

2) 1969 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi ile İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'nda başlayan ve gün geçtikçe şiddetlenerek devam eden, Alevi-Kızılbaş öğrencilerin okullardan atılmalarına süratle devam edilecektir. Bunun için güvenlik kuvvetlerince gereken tüm kolaylıklar gösterilecektir. Halen buna örnek olarak Erzincan Elazığ, Malatya, Bingöl, Muş, Sivas ve Yozgat illerindeki okullar gösterilebilir.

3) Bundan böyle taktik değiştirilecektir. Evvelce olduğu gibi (1976-1979), Camii'lere veya AP ve MHP gibi sağ partilerin merkez veya şubelerine bomba atıp, Alevi-Kızılbaş köpeklerin ev ve işyerlerine veya kendilerine saldırmak yerine, Alevi-Kızılbaş bölücü köpeklerin bulunduğu "Kurtarılmış Bölgeler"deki karakol, Askeri Kışla veya Vilayet Konağı gibi yerlere bombalar atıp, Alevi-Kızılbaşları Devlete İsyan ediyor, Devlete Karşı Geliyor, Devleti Yıkmaya Çalışıyorlar gibi gösterip, saldırılara geçeceğiz.

4) Brezilya'daki "ÖLÜM MANGALARI" gibi, Türkiye'de de Alevi-Kızılbaş köpeklere karşı kullanılmak üzere, (asker - polis - sivil) üçlüsünden müteşekkil bir birlik kurulmuştur. Bu "ÖLÜM MANGALARI" Alevi-Kızılbaş'ların yoğun olarak bulunduğu "Kurtarılmış Bölgeler"de gayet başarılı bir şekilde görev yapmaktadırlar.
Alevi-Kızılbaş köpeklere karşı kurulmuş bulunan "ÖLÜM MANGALARI"ndan yaptıklarından dolayı hiç bir şekilde hesap sorulmayacaktır. Bu birlik mensuplarının, Alevi-Kızılbaş köpeklere işkence yapmalarına, evlerinden kıymetli eşyalar çalmalarına, gerektiğinde onları öldürmelerine göz yumulacaktır.

5) Seslerini fazla yükselten veya Alevi-Kızılbaş köpeklere yapılanları Türkiye Büyük Millet Meclisi Kürsüsünden dile getirenlere veya basın yoluyla bu işi yapmaya kalkan, Alevi-Kızılbaş parlementerlerden Hayri Öner (Adana), Azimet Köylüoğlu (Sivas), ve Veli Zeren (Yozgat) ilk fırsatta ortadan kaldırılacaktır.

6) Bazı illerde ve ilçe merkezlerinde Alevi-Kızılbaş köpekleri birbirine düşürmek için provakasyon olaylar yaratılacak, sahte ihbar ağları kurulacaktır. Şimdilik bu iş için pilot bölge olarak, halkının % 99'u Alevi-Kızılbaş olan Tunceli ile, % 70'i Alevi-Kızılbaş olan Erzincan illeri ile, Ankara'nın Alevi-Kızılbaş semtleri olan "Kurtarılmış Bölgeler"i seçilmişler ve uygulamalara başlanmıştır. Alevi-Kızılbaş köpeklerin "Fraksiyon Çatışmaları" adı altında birbirine kırdırılmaları için gereken herşey yapılacaktır.

(Devamı 5. Sayfada)

DÜŞÜNCE ALANI

Ekonomik bunalım ve önlemler paketi (3)

Celal ÜNSAL
(Asistan)

● Türkiye gibi bağımlı ülkelerde yaşanan bunalım bu ülkelere özgü olmayıp özünde emperyalist sistemin içinde bulunduğu bunalımdan kaynaklanmaktadır.

70'li yıllarda ürün maliyetlerinin değişik nedenlerle artmasını, sermaye sınıfı, sömürü oranını yükselterek bertaraf edememiştir.

Bu durumdan çıkabilmek için enflasyonist yöntemlere başvurmuş ve bunalımın yükünü bağımlı ülkelere aktarmaya çalışmıştır.

Zaten izlenen kalkınma stratejisinin bağımlılığından dolayı sürekli dış ticaret açıkları ile karşı karşıya olan geri bıraktırılmış ülkeler, bu yeni yükü kaldıramamışlar ve tam bir döviz darboğazına girmişlerdir. Başka bir deyişle, bu yeni yük zaten döviz bunalımı ile karşılaşmaları kaçınılmaz olan geribıraktırılmış ülkelerin beklenen bunalımına, erken doğum yaptırmıştır. Böylece, metropol ülkelerden başlayan ve sürekli dış ticaret açıkları olan bağımlı ülkelere doğru yayılan bunalım dalgası buralarda etkisini çok daha yüksek bir biçimde göstermektedir. Bağımlı ülkelerin ekonomik yapısı, dış ticaret yapısı, pazar genişliği gibi içsel faktörler ise bunalım yoğunluğunu belirleyen faktörlerdir.

Görüldüğü gibi Türkiye gibi bağımlı ülkelerde yaşanan bunalım bu ülkelere özgü olmayıp özünde emperyalist sistemin içinde bulunduğu bunalımdan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bunalıma çözüm olarak önerilen modelde, varsayım gereği, aslında metropol ülkelerdeki sermayenin bunalımına yönelik olacaktır. Bu koşullarda bunalımdan çıkış yolu olarak IMF vb. kurumların bağımlı ülkelere önerdikleri ve uygulamaya çalıştıkları reçetenin odak noktasını, ihracata yönelme ve dışa açılma oluşturmaktadır. (2) Bir başka deyişle bağımlı ülkelerin ithal ikamesine dayalı birikim modelinden vaz geçip, ihracata yönelik birikim modeline geçmeleri emperyalist kurumların temel önerisini oluşturmaktadır. Böyle bir model değişikliğinden emperyalist sistemin beklediği çözüm iki yönlüdür: Bunlardan birincisi ve belirleyici olanı, emperyalist ülkelerdeki sömürü oranlarının düşme eğilimini çözümlemeye yöneliktir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde aşırı sermaye birikiminin neden olduğu bunalıma, çözüm olarak önerilen programın bir ögesi, sömürü oranlarının arttırılmasıdır. Buna yönelik olarak kârlılığı düşen belirli tüketim malları sektörünün, düşük ücretlerin geçerli olduğu bağımlı ülkelere aktarılması ve buradan da tekrar gelişmiş kapitalist ülkelere ihraç edilmesi önerilir. İşte G. Kore ve Şili tipi ihracata yönelik ekonomilerin, neden özellikle IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kurumlar tarafından sürekli örnek gösterildiği anlaşılabilir. Metropol ülkelerdeki işgücünün yeniden üretimine dahil olan tüketim mallarının buralarda üretilerek ihraç edilmesi, dolayısıyla işgücünün değerinin düşürülerek sömürü oranının yükseltilmesi, IMF önerilerinin altındaki temel mantığı oluşturur.. Varolan model çerçevesinde bağımlı ülkelerin ürettikleri ve yeni modele geçilmesi halinde üretecekleri ve ihraç edecekleri mallar, metropol ülkelerde iş gücünün değerini düşürmeye yönelik olan, yani iş gücünün yeniden üretimi için gerekli olan mal sepetine giren mallardan oluşmaktadır. Bu bağlamda devalüasyonlar, bir değer aktarma mekanizması olarak bağımlı ülkelerin dünya ekonomisine giriş koşullarını rasyonalleştiren, temel bir politikadır. Sürekli devalüasyonlar süreç içinde bağımlı ülkelerin ürettiği ve ihraç edebileceği tüketim mallarını metropol ülkeler tarafından ithal edilebilir düzeye indirme işlevini görecektir.

Bu model değişikliğinden beklenen ikinci çözüm ise, bağımlı ülkelerdeki sermayenin kendi genişletilmiş yeniden üretimini sağlamaya yöneliktir. Çünkü bu ülkelerde ve özel olarak Türkiye'de, bunalımın doğal bir sonucu olarak, sermayenin daraltılmış yeniden üretimi yani sermayenin mevcut sömürü oranlarında büyüyememesi olgusu vardır. Oysa, yeni modele geçilmesi halinde, bir yandan ihracatın artması öte yandan da yabancı sermaye girişinin önemli boyutlara ulaşması böylece bunalımın atlatılması amaçlanmaktadır.

Görüldüğü gibi emperyalist kurumların önerdiği model, gerçekte emperyalist sistemin, öncelikle kendi içinde ve sonra bağımlı ülkelerde yarattığı kaçınılmaz sorunların çözümüne yöneliktir. Bu bağlamda emperyalist kurumların önerdiği modelin uygulanması, bir yandan bağımlı ülkelerin emperyalist sistemle bütünleşmesini yoğunlaştıracak, yani emperyalizmin içsel olgu olmasını derinleştirecek, öte yandan da dışsal bağımlılığı arttıracaktır.

(2) İhracata Yönelik Ekonomiler üzerine daha ayrıntılı bilgilenme için bkz: TİB Aylık Bülteni, Ocak 1979. Sayı 55.

YARIN: İHRACATA YÖNELİK EKONOMİ TARTIŞMASI.

YARADANA SIĞINIP

Cüneyt Gökçer'in alçalan yükselişi

Can YÜCEL

Geçenlerde, Tercüman-ı Hilâfı Hakikat'te Devlet Tiyatrolarının ters-yüz edilmiş bir ceket kadar yeni Genel Müdürü Cüneyt Gökçer'in "Sanatçı Onuru veya Atılan Oklar" başlıklı bir yazısı çıktı. Bu semavi ceketatay, "bildiride yer alan" diye târif ettiği bir cümleyi diline dolayarak, ahkâm kesiyor. Bildiriyi (ki bildiri değil, telgraf) kimler yollamış, ne zaman ve hangi amaçla yollamışlar ve sözkonusu belgede bu cümleden gayrı neler söylemişler. Pelikan kaleminin gagasıyla bile dokunmuyor o noktalara. E, dürüst bir adam tabii!

O ibare şöyle: *"uzun yıllar sanat kurumumuzda yöneticilik yaptınız.*(aslı, "Uzun yıllar Sanat Kurumumuza Genel Müdürlük Yaptınız") *Biz çalışanların uzun süre somutlaşmayan sanat onuru, sanatın özgürlüğü ve dayanışma bilinci ancak sizin görevinize son verildikten sonra bir çığ gibi büyümüştür"* Devlet Tiyatroları Çalışanlar Derneği Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği, Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği ve Tüm Memurlar Dayanışma Derneği'nce gönderilen telde geçen bu cümle, doğrusu ya, hayli çetrefil, üstelik sakat. Bu yüzden değil mi ki, Gökçer cümlenin üstüne mal bulmuş mağribi gibi atılıyor. Sanat özgürlüğü hadi neyse ama, sanat onuru ve dayanışma bilinci gibi erdemler kişi-kişi veya grup olarak sanatçılarda genel müdürlerin değişmeleriyle ne küçülen, ne de çığ gibi büyüyen özelliklerdir; ya vardırlar, ya yokturlar. Şükür, telgraf bu cümleden ibaret değil. Şu sözler de var içinde: *"kanımızca onurlu bir sanatçı istenmediği sanatçı toplumuna yönetici olmayı, herhangi bir nedenle, hele politik pazarlıklar sonucu asla yükümlenemez". "Üzüntümüz, bir sanatçının (ki bu sizsiniz) tiyatro tarihine büyük sanatçı olarak değil, hırsını onuruna yeğlemiş bir kişi olarak geçmesi kuşkusudur. Yoksa özgür sanat anlayışının sürekliliğini siz ve sizin gibidüşünenler çoğunlukta bile olsa engelleyemeyeceklerdir."* Belgenin sonunda da bu dernek ve birlikler Gökçer'i istifaya davet ediyorlar. Yani istifadeyi bırakın, istifaya bakın, diyorlar.

Gökçer, *"Bir ülkede kanunların sorumlu kıldığı yetkililer tarafından verilecek görevler, sorumsuz kişilerin ve kurumların zümrevi veya şahsi istekleri yönünde değiştirilmek isteniyorsa, orada yetki anarşisi hüküm sürüyor demektir. Böyle bir uygulamada kanuni yönetimin yerini baskı ve gruplarının diktatoryası almış demektir"* diye cevabı bastırıyor. Ama unuttuğu bişey var: Örnekleri dört iklim, dört köşede görüldüğü üzre, birçok kültür, sanat ve iletişim kurumları, devletçe desteklenmekle birlikte, değişen hükümetlerin tasarruflarından arındırılmış ve özerklikle donatılmışlardır. Böylece bu kurumların kamu yararına işlerini sürekliliğe ve tutarlılığa el verecek bir özgürlük içinde yürütmeleri öngörülmüştür. Bu, bir yetki anarşisi veya baskı gruplarının diktatoryası demek değildir. Sadecesi siyasal yaşam ve iktidar çalkantılarının huzur içinde çalışması gereken bu kurumlara bulaşmasını önlemeye yönelik bir düzenlemedir bu. Buna karşılık, bizde olduğu gibi, bu tür kurumları hükümet değişikliklerinin curcunasına teslim ederek, yaz-boz tahtasına çeviren ülkeler de vardır. Bu denli bir düzenleme karşısında ise has yöneticiler, siyasal ve ideolojik eğilimleriyle kafa bağdaştıramayacağı hükümetler işbaşına gelince şeref-i ve izzet-i ikbal ile ayrılırlar bâb-ı hükümetten. Örneğin, Ertuğrul Muhsin Bey'in yaptığı gibi. Yani Gökçer gibi genel müdürlük makamına yirmi yıl kazık kakmazlar. Hem Avanti Tevfik'in, hem de Prof, Fehmi Yavuz'un bakanlığına aynı yerden temennalarla hizmet etme zülünden yakalarını sıyırırlar. Böylece de Cüneyt Gökçer'in görevden alınıp yerine Ergin Orbey'in getirilmesini onaylayan Cumhurbaşkanı, yirmi iki ay sonra Ergin Orbey'i görevden alıp yerine Gökçer'i getiren kararnâmeyi imzalama sıkısından halâs olur. Ve o zaman, *"Sen bize insanları sevmeyi öğrettin, sen bize insanların mutluluğu için dövüşmeyi öğrettin, biz bunun için savaşıyoruz"* değerlendirmesiyle Millet Meclisi'ne sunulan "Nâzım Hikmet'e Af" önergesine imza koyan Gökçer, "Ben bu vatan haininin oyununu Devlet Operası'nda oynatmam" diyen Bakan Koraltan'ın emrinde çalışma lekesinden kurtulur. Siz diyeceksiniz ki, *"O 1950 yılındaydı, Gökçer bambaşka bir adam oldu. Bu arada "Dörtyüzüncü Höcre" gibi ırkçı filmler çevirdi, Damdaki Kemancı'nın kemanıyla İsrael havaları çaldı".* Doğru diyorsunuz. Ama o zaman da genel müdürlüğü sırasında başarıdan başarıya koşan Ergin Orbey'in yerine böyle bir Gökçer'in getirilişini Gökçer'in "Baskı grupları" diye hor ladığı sanatçı kuruluşları sert bir biçimde

(Devamı 7. Sayfada)

HALKIN DİLİNDEN

Kimi kovalıyorsunuz?

Halkın yanında ve onun sesi doğrultusunda yayın yapan DEMOKRAT'a teşekkürler. Birkaç gündür basında İzmir sırtlarında koşuşan bir kalabalığın fotoğrafları yayınlanıyor. Fotoğraflardaki görünüm 1922'lerde emperyalizmin denize döküldüğü günleri anımsatıyor, fakat değil. Tarih Şubat 1980. Kovalanan kişiler TARİŞ işçileri ve İzmir halkı. Kovalayanlar da emperyalistlere karşı savaş veren yurtsever halk değil; devletin sol üzerine koşullandırdığı kolluk kuvvetleri.

Bu işçiler kim, kimin işçileri; Neden kovalanıyorlar. Bu halk neden cop yiyor, dayak yiyor. Zamlarla üzerine çullanılan halk protesto edince de karakollarda işkenceye uğruyor sokaklarda kurşunlanıyor. Bu halk şamar oğlanı mı? Gelen vuruyor giden vuruyor. Haksızlıklara, zama, zulme karşı direndi mi anarşist damgasını yiyor. Emekçi halk kitlelerine anarşist demek ya burjuvanın işidir, ya da faşistlerin. Artık sadece anarşist de demiyorlar vuruyorlar, vurduruyorlar. Bu düzenin iflası ortadadır. Halkın sesi susturulamaz. Bizler yüzlerin binlerin, burjuvaların yönetimini değil milyonların halkın yönetimini istiyoruz. Bu zulüm ve baskı yeter, mücadelede bir olmalıyız. Siz tarafsızlar halk hareketine katılmadıkça faşizm vura vura, öldüre öldüre sırayı size de getirecektir. Kendilerinden yana olmayan herkesi yok edeceklerdir. Hazır olalım.

M.KAMİL GÜÇ
İSTANBUL

Tariş olayları ve üretim araçlarının tahribi safsatası

Tariş'de "Bölücülük, terör, işgal" adı altında Demirel Hükümetince başlatılan işçi kıyımı, işçilerin direnişini getirdi.

Öylesine bir ülkede yaşıyoruz ki adına demokrasi koyulmuş.. İşçiler, Demirel hükümetini kuranların düşüncelerini taşımıyor, onların tam tersi düşünce taşıyor diye işlerinden atılmaya, ekmeklerinden edilmeye çalışılıyor. Ekmeği, işi için direnen yüzlerce işçiye yapılan bu çirkin operasyon nefret verici, iğrendiricidir.

Tariş'de, Demirel hükümetince başlatılan operasyon TV'ye yansıtıldı. Polisler, macera filmlerine taş çıkartırcasına sine sine, ellerinde silahlarla, tomsonlarla işçileri yakalıyor, karga-tulumba yakalıyor "Yangını söndürüyoruz" diyenlerin adına emeğinden, alın terinden başka hiç bir şeyi olmayan insanları gözaltına alıyorlardı. Diğer taraftan MHP yöneticileri bay Demirel'in eylemlerini: "Terörü durdurmanın çaresi cesaretle teröristlerin üstüne gitmektir." Tahrik dolu sözlerle destekliyorlar.

Bu çirkinliği işçi sınıfı unutmayacaktır.. Kendisine yapılan bu insanlık dışı olayları yüreğinin bir köşesine yazacaktır. Ve yapılanlar işçisınıfının tarihine Demirel'leri kara bir leke, direnişi şanlı bir direniş olarak geçirecektir. Gün emekten yana dönüyor.

Tüm bu yapılanlar kamu oyuna yansıtılarak "Bakın işte... Devrimci işçiler böyle oyun bozan, kargaşa yaratan." imajı verilmeye çalışıldı. Kamuoyu sanki bir avuç azınlık gibi. Kamuoyu bugün emeğiyle yaşayan onbinlerin, yüzbinlerin, milyonların oluşturduğu kitleler. Tariş'te yazgı yoldaşı emekçilere yapılanları kamuoyu pekiyi değerlendiriyor. Hem de Demirellerin aleyhine bir değerlendirmeyle.

Bu canavarlık sürdürülürken bir de işçilerin "Üretim araçlarını tahrip ediyorlar" safsatası, çıkarıldı. Bu yalanlara kargalar güler artık. İşçiler yaşam ortakları makinalara emekleri kadar değer verirler. Bugün işçiler üretim araçlarının düşman olmadığını, üretim araçları üzerinde mülkiyet kuran bir avuç azınlığın karşılarında olduğunu bilirler. Eğer yalan söylenecekse biraz tutarlı yalanlar söylenilmeli. Hani attın mı tutacak yalanlar olmalı.

Daraltılmaya çalışılan faşist çember karşısında birlik oluşturma çabalarının yoğunlaştırılması acil ve tarihi görevdir. Böylesi bir görevden kaçınmak, böylesi bir görevin varlığından soyut durmak, demokrasi güçlerine geri adım atacakları günleri getirmekte kaçınmayacaktır...

10 Şubat 1980
O.K.

Cihankur işçilerinin haklı direnisi zaferle sonuçlandı!

Cihankur Tuz Fabrikası 1979 Ağustos'unda üretime geçen (halka açık) bir şirkettir. Halka açık olması bir aldatmacadan ibaret olup, bu durum dört büyük kapitaliste % 20 sermaye ile tüm fabrikayı kontrol etme olanağı tanımaktadır.

Yönetim Kurulu'nu elinde bulunduran dört Kapitalist ve onun birkaç yardakçısı, bu zamana kadar örneği az görülen bir sömürü ve zorbalıkla adeta işçileri bunaltmışlardır.

Kapitalizmin gelişmesiyle çözülen orta sınıflardan gelme unsurların oluşturduğu kasabamızdaki bir işsizler ordusunu kendi sınıf kardeşlerine karşı bir tehdit unsuru olarak kullanan patronlar vahşi sömürülerini sürekli kılacaklarını zannetmişlerdir. Üstüne üstlük tehditlerle de yetinmeyerek son günlerde 19 işçiyi işten keyfi bir tutumla sokağa atmışlardır.

18 saat çalışan, mesaileri verilmeyen, 3200 lira maaş alan işçilerin bir de sürekli olarak işten atılma tehdidi altında bulunmaları, patronların zannettiği gibi köleliğe boyun eğmeleri ile sonuçlanmamıştır.

Son 19 işçinin işten atılması ile bir araya gelen işçiler, gerçek efendilerinin kendileri olduğunu göstermek için şalteri indirmişlerdir. Sendika seçme özgürlüğü, işten atılanların işe alınması ve iş güvencesi için 7 günlük zorlu bir sınav verilmiştir.

Bu süre içinde devrimcilerin yardımları işçilere mücadelelerinde ışık tutmuştur. Patronlar dize getirilmiş ve talepler alınmıştır. Ancak mücadele durmamıştır.

H.Ökten — R.Ekinci
Cihanbeyli / KONYA

Faşist baskılar bizi yıldıramaz

Demokrat çalışanlarına dostça selamlar saygılar sunarız. Halkın gazetesi, kulağı, sesi. Demokrat'ın yüklendiği görevi yerine getirişini bilakis candan kutlarım.

Bizler Bakırköy'e bağlı Haznedar sakinleriyiz. Bu semt faşistlerin yoğun olduğu bir semt. Zeytinburnu'nda Bakırköy'de barınamayan faşistler. Şimdi de karargahlarını buraya kurmuş durumdalar. Sürekli halkı tehdit ederek para toplamaları İlerici, demokrat gazetelerin bu bölgeye tehditle sokulmaması ve bu gazeteleri okuyanlara saldırılması... Güvenlik kuvvetlerinin bu tür hareketlere seyirci kalmasını kınıyoruz. Fakat onlar şunu çok iyi anlasınlar ki; Zeytinburnu'nda, Bakırköy'de hiç bir yerde barınamayan bu caniler, halk düşmanları, gelişen antifaşist mücadelenin karşısında barınamayacaklardır. Şunu çok iyi bilmelidirler ki tehditler baskılar bizi ve halkımızı asla yıldıramayacak. Aksine bizi birleştirecek, yakınlaştıracak...

Dostça selam ve saygılar

K.İNCEDAL

Ezemezsiniz

Nedir sizden çektiğimiz.
Yandı cesette canımız.
Dökülse de al kanımız.
Ezemezsin bizi gayri

Saf sömüren kanındansın.
Tefecinin yolundasın.
Ben ölmeden kaçamazsın.
Ezemezsin bizi gayri

Yaptığın hattini geçti
Hesap günümüz yaklaştı.
Bu Özcanım sizi seçti.
Ezemezsin bizi gayri.

NAKİ ÖZCAN

Acınacak olan kim?

İstanbul'da açığa alınmış bir lise öğretmeniyim Kahramanmaraş katliamını lanetleme, öğretmenlerin ekonomik, demokratik ve sendikal talepleri doğrultusunda bir günlük işi bırakma eylemi sonucunda açığa alındım.

İlerleyen zaman bu haklı taleplerimizin ne kadar doğru ve gerçek olduğunu bir kere daha kanıtladı. Son yapılan zamlar ekonomik, demokratik ve sendikal taleplerimiz uğruna verdiğimiz ve vereceğimiz mücadelemizin haklılığını dost düşman herkese gösterdi.

Bütün bunlara rağmen Milli Eğitim Bakanı televizyonda "benden bu öğretmenler için acıma beklemeyin" diye demeç veriyor. Açığa almakla, sürgünle, yıldırmakla, pişmanlık belgesi ile öğretmen mücadelesini dur duracağını sanıyorlar. Bizler acıma beklemiyoruz. Tekrar görevlerimize döneceğiz. Asıl acınacak olanlar, tarihin ileriye dönük akışını durduracaklarını sananlardır.

İSTANBUL
BAKIRKÖY'DEN
S.T.

Hakkari YSE'de uygulanan insanlık düşmanı politika

Hakkari devrimcileri olarak, YSE'de uygulanan insanlık dışı çirkin planlar ve amaçları bütün Türkiye'de uygulanan baskılardan ayrı görmüyoruz. Sömürünün, baskının doğuda alabildiğine arttığı bu dönemde insanların varlığını hiçe sayan, halkımızın geleceğini yok etmeye çalışan faşizm, bir gün mutlaka yok olacaktır, yok olmaya mahkumdur.

Bizim meselemiz Hakkari YSE'de uygulanan insanlık düşmanı politikadır. Çalışan 350 işçiden, 150'si muvakkat işçiydi. Bu işçiler aylar, yıllar önce işe alınmış ve çalıştırılmaktaydılar. Ama müdürün keyfi üzerine bakanlık emri olmadan, işyerine işçi alınmaya başlandı. Bunun amacı Mart ayında tayin edilecek kadrolara zengin ve ağa çocuklarını alabilmek için, eski işçilerin işine son vermekti. Müdür bu oyununda başarılı olabildi, çünkü işçiler birlik halinde değildi. Tüm muvakkat işçiler işten atılmaya başladı.

Bize "sendikanız yok mu" diye sorabilirsiniz. Sendika var, ama sarı sendika. Başkanı da işverenden yana olduğu için, bizlerin hakkını savunmuyor. Sendika içindeki ilericiler hareketsiz bırakmaya ya da tasfiye edilmeye çalışılıyor. Haklarımızı elde etmemiz ancak devrimci bir sendika örgütlenmemiz ile mümkün olabilir. Bu yolda mücadelemizi sürdüreceğiz.

HAKKARİ'DEN
BİR GRUP
DEVRİMCİ İŞÇİ

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

21 ŞUBAT

1963 İLK ÖĞRETMEN MİTİNGİ

Yurdun çeşitli yerlerinden gelen 10.000 öğretmen Ankara'da toplandı. Öğretmen saygınlığının korunup meslek değerinin artırılması, yaşam standartlarının düzeltilmesi, baskı, kıyım ve saldırılara son verilmesi taleplerinin yer aldığı miting olaysız geçti.

1964 İstanbul'da Güneş Yağ ve Sabun Fabrikasında çalışan Birleşik Gıda İşçileri Sendikasına üye 150 işçi, istedikleri % 20 zammın yapılmaması üzerine greve başladı.

1971 HAZİNENİN ARAZİSİ KÖYLÜLERCE İŞGAL EDİLDİ

Aydın Kuyucak'a bağlı Karapınar köyünde 100 kadar köylü Hazineye ait 1500 dekarlık araziyi işgal etti.

1978 ÇETİN BAY

Gece, faşist Davut Yağmur tarafından yolu kesilerek öldürülen Çetin Bay, Ardahanlıydı. Civardan yetişen halk, saldırıdan sonra katilin evini tahrip etti. Bu sırada yaralanan Yağmur, daha sonra öldü.

Çetin Bay

1979 CUMALİ YÜKSEL, İBRAHİM METE YILMAZ, MUSTAFA UTKU, MAHMUT ALAN

Adana'da devrimcilerin gittiği bir kahvenin taranması sonucu İ.M. Yılmaz, Mustafa Utku, Cumali Yüksel, Mahmut Alan öldü. Kısa aralıklarla üstüste meydana gelen (15 ve 21 şubat) iki tarama olayında toplam 8 kişinin ölmesini protesto etmek amacıyla Ankara ve Adana'da gösteriler yapıldı.

Kuzey Afrika ülkelerinde görev yapan

ABD Büyükelçileri Tunus—Libya sorununu görüşüyor

● ABD ve Fransa, Gafsa olayından sonra, Tunus yönetimini desteklemek için, bu ülkeye büyük çapta silah yardımı yaptılar

● Tunus'un Gafsa kentinde yapılan kısla baskınından sonra, Tunus yönetimi Libya'yı suçladı ve iki ülke arasındaki ilişkiler kesildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kuzey Afrika ülkelerinde görev yapan Amerikan büyükelçileri, Madrid'de ABD Dışişleri Bakanlığının Afrika İşleri Müdürü Carl Coon başkanlığında bir toplantı yapıyorlar.

Toplantıda, Libya ile Tunus arasında kısa süre önce başgösteren Gafsa anlaşmazlığının Amerika açısından sonuçları üzerinde duruluyor. Büyükelçilerin, durumu çok gergin olan bölgedeki bazı ülkelere (Fas, Tunus) yapılan ABD askeri yardımı üzerine görüşleri alınıyor.

Öte yandan Libya Devrim Komuta Konseyi Başkanı Albay Kaddafi yaptığı bir açıklamada, Fas Kralı Hasan'ın, Libya—Polisario, Cezayir işbirliğini bozmak için, Tunus hükümetine, Gafsa olaylarının sorumluluğunu Cezayir yerine Libya'nın üzerine yüklemesini tavsiye ettiğini ileri sürdü.

Fransa'da yayınlanan "Liberation" gazetesine verdiği demeçte Kaddafi, bundan başka, Libya'nın Gafsa olayları içine sokularak Cezayir'den uzaklaştırılmak istendiğini, böylece de Cezayir'i tarafsızlığa itmenin amaçlandığını bildirdi ve sözlerini şöyle sürdürdü:

"Tunus hükümeti ile aramızdaki politik çatışma geriye dönülmez boyutlara ulaşmıştır. Şimdiye dek Libya'da Tunuslu muhaliflerin örgütleri yoktu, bundan sonra kurulmasına izin vereceğiz."

Libya ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerle ilgili bir soruya cevap olarak da Albay Kaddafi, ülkesindeki Sovyet uzmanlarının sayısının çok az olduğunu ve bu uzmanlardan istedikleri kadar temin etmekte zorluk çektiklerini belirterek, Libya'nın Sovyetlerin oyununu oynadığı iddialarının yanlış olduğunu bildirdi ve "Eğer bu doğru olsaydı, geçmişteki savaşlarda Sovyetlere güvenirdik" dedi.

Bilindiği gibi, Tunus'ta Gafsa kentinde 26 Ocak tarihinde bir kışlaya baskın düzenlenmiş ve 40'a yakın kişi ölmüştü. Baskın, iki yıl önce 26 Ocakta Tunus'ta meydana gelen büyük işçi katliamını protesto etmek için yapılmıştı. Ancak, Tunus yönetimi, baskının sorumlusu olarak önce Cezayir'i göstermiş, sonra da fikir değiştirerek, Libya'yı suçlamıştı. Cezayir de Libya da bu iddiaları reddetmişlerdi.

Tunus'un Gafsa kentinde 26 Ocukta bir kışlaya baskın yapıldı ve 40'a yakın kişi öldü. Baskının, iki yıl önceki işçi direnişini anmak için düzenlendiği bildirildi. Fotoğrafta, Gafsa'da askerler, bir kişinin üzerini ararlarken görülüyor.

POLONYA BAŞBAKANI İSTİFA ETTİ

● BAŞBAKAN JAROS ZEWİCZ SON YILLARDA BÜYÜME HIZININ DÜŞMESİ, DIŞ BORÇLARIN ARTMASI VE ENFLASYONUN HIZLANMASINDAN DOLAYI ELEŞTİRİLİYORDU

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Polonya Birleşik İşçi Partisinin sekizinci kongresinde Başbakan Jaroszewicz, Merkez Komitesine ve parti politbürosuna seçilemeyerek istifa etti. 1971 yılından beri başbakanlık yapmakta olan Jaroszewicz, son yıllarda büyüme hızının düşmesinden, dış borçların artmasından ve enflasyonun hızlanmasından dolayı eleştirilmekteydi. Jaroszewicz, ilk kez 1976 yılında patlak veren işçi gösterilerinden sonra itibarını yitirmişti. Yoğun işçi gösterilerinden sonra Polonya yönetimi, gıda maddelerine yaptığı zamları geri almak ve fiyatları beş yıl için dondurmak zorunda kalmıştı. 1970'lerin ilk yarısındaki ekonominin yeniden örgütlenmesi çabasında sanayi geniş çapta batıdan ithal olunan makinalarla donatılmış ve ücretlerle yaşama düzeyi hızlı biçimde yükselmişti. Daha sonra dünya ekonomisinin girdiği durgunluk ve yukardaki sorunlar nedeniyle ithalat ve yatırım kısılmak zorunda kalınıldı.

PARTİNİN UYGULAMALARININ ELEŞTİRİSİ

Böylece Polonya yönetimi iki baskı altında kaldı. İşçiler yaşam düzeylerinin indirilmesine karşı direnirken, köylüler tarım ürünlerinin fiyatlarının yükselmesini istiyordu. Kongrede yapılan konuşmalarda, partinin politik çizgisinin değil, uygulamaların eleştirildiği ileri sürüldü. Kongrede köylü kesiminden de hayli eleştiriler geldi. Kooperatif temsilcilerinden biri, enerji ihtiyaçlarının ancak yüzde 40'ının karşılandığını söyledi.

TOPRAKTA ÖZEL MÜLKİYET

Öte yandan tarımdaki özel kesim lehine çıkarılmak istenen bir yasanın çıkmayışı da köylü temsilciler tarafından eleştirildi. Bilindiği gibi Polonya'da toprağın yüzde 80'i özel mülkiyetin elinde bulunuyor. Bu durum Polonya'da küçük ve orta çiftçilerin ülke ekonomisinde etkili bir yere sahip olmasına ve kilisenin güçlü konumuna neden oluyor.

Honduras'ta Nisan da seçim yapılacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir Orta Amerika ülkesi olan Honduras'ta 20 Nisanda seçim yapılacağı açıklandı. Açıklamayı yapan iktidardaki üçlü cuntanın şefi General Policarpo Paz Garcia, seçimler sonunda 73 kişilik bir parlamento kurulacağını, bu parlamentonun bir cumhurbaşkanı seçerek, anayasa hazırlayacağını söyledi. Seçimlere yalnızca üç parti katılabiliyor. Bunlardan ikisi, ülkenin geleneksel partileri olan Muhafazakâr ve Liberal Parti. Üçüncüsü ise, son olarak yasallaştırılan Yenilik ve Birlik Partisi. Seçim yasaklarına uymadıkları gerekçesiyle Hıristiyan Demokrat, Sosyal Demokrat ve Komünist partileri adaylıklarını koyamayacaklar.

Cunta tarafından "demokrasiye dönüş" olarak adlandırılan seçimlerin güvenlik içinde yapılıp yapılamayacağı belli değil. Askerler solu, seçimleri tehlikeye düşürmekle suçluyorlar. Öte yandan ülkedeki sol gruplar da, yapılacak olan bu göstermelik seçimlerin, Honduras cuntasının diğer Orta Amerika ülkelerinde son yıllarda yükselen toplumsal muhalefetin ülkeye sıçramasından korktuğu için yapılacağını ileri sürüyorlar.

Honduras'ta bugüne dek askeri cuntanın baskısı özellikle basını hedef almıştı. Son aylarda 60 gazeteci tutuklanmış ve bunlara işkence yapıldığı ileri sürülmüştü.

Öte yandan ülkedeki tüm sol gruplar, cuntaya karşı direnmek için "Halk Birliği Hareketi" (MUP) adında bir ittifak oluşturdular. Bu ittifak ülkenin birçok yerindeki direnişleri örgütledi. Özellikle kırsal kesimde toprak reformu yapılamamasından ötürü çiftlik işgalleri yoğunlaştı. Atlantik kıyısında Tela Railroad Company (Demiryolu şirketi) Sendikası iktidarın işyerine kendi adamlarını getirmesi nedeniyle grev ilan etti.

Ülkedeki bu direnişlerden başka, gerilla mücadelesi de son aylarda gelişti. Son olarak "Honduras Morazanist Cephesi" adlı bir gerilla örgütü, eylemlerini yoğunlaştırdı. Bu cephe ismini, geçen yüzyılda Orta Amerika'yı birleştirmek için hayatını vermiş olan efsanevi kahraman Morazan'dan almıştı.

Seçimler yaklaştıkça, ordunun bu gerilla örgütüne karşı saldırıları da arttı. Gerillalar ise, seçimlerden hemen sonra "silahlı ayaklanma" çağrısı yapacaklarını bildirdiler.

Kanada seçimlerini Trudeau'nun liberal partisi kazandı

● İKTİDARDA BULUNAN MUHAFAZAKAR PARTİYİ EZİCİ BİR ÇOĞUNLUKLA GERİDE BIRAKARAK SEÇİMLERİ KAZANAN TRUDEAU, 155 SANDALYE KAZANDI

TORONTO (AA)

Önceki gün Kanada'da yapılan erken seçimin ilk sonuçlarına göre, Trudeau'nun lideri olduğu Liberal Parti büyük bir ilerleme kaydederek, şu anda hükümette bulunan Muhafazakâr Partiyi geride bıraktı. Dokuz ay önce başbakanlıktan istifa eden Pierre Elliot Trudeau'nun partisinin Avam Kamarasında 155 sandalye alacağı tahmin ediliyor. Dokuz aydan beri Başbakan olan Joe Clark'ın Muhafazakâr Partisi ise oyların ancak yüzde 18'ini elde edebildi. Kanada'nın üçüncü büyük partisi olan Yeni Demokrat Partinin kazandığı sandalye sayısı ise 21'dir.

Liberal Parti özellikle quebec ve Ontario eyaletlerinde büyük bir başarı elde etti ve buralarda Muhafazakâr Partiyi geride bıraktı.

Seçim sonuçlarına göre, Pierre Trudeau'nun yeniden başbakan olması bekleniyor. Trudeau, 1968 yılının Nisan ayından 1979 yılının Mayıs ayına kadar çeşitli aralıklarla üç kez başbakan olmuştu.

Şah'ı yargılayacak komisyon belirlendi

(AJANSLAR)

Devrik İran Şahı'nı yargılamak üzere Birleşmiş Milletler tarafından kurulan komisyonun beş üyesi belli oldu. Komisyon, Cezayir Birleşmiş Milletler Temsilcisi İnsan Hakları Komisyonu ve eski Adalet Başkanı Muhammed Bekcuni, Suriye'nin BM Genel Kurul Üyesi, Hafız Esad'ın Dışişleri Yardımcısı Edip Davudi, Venezuella eski Adalet Bakanı Andres Aguilar, Sri Lanka Yüksek Mahkemesi Üyesi Wilfred Jayawardene ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Üyesi Louis Edmond Pettiti'den oluşuyor. Bu komisyon Birleşik Amerika ve İran tarafından da onaylandı. İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın da bu komisyonun çalışmaları sonucunda rehineler sorununun çözülmesini umduğu ileri sürüldü.

Tudeh Sekreteri: Humeyni yanlısı öğrenciler İran Devrim'inde önemli bir role sahip

SOFYA (AA)

İran'daki TUDEH Partisi Birinci Sekreteri Nureddin Kiyanuri, Bulgar gazetesi "Rabotniçesko Delo"ya yaptığı açıklamada, İran'ın dini lideri "Ayetullah Humeyni'nin çizgisinden yürüyen öğrenci hareketinin, karşı-devrimcilere özgürlük isteyen burjuva demokratlarına karşı mücadelede büyük rol oynadığını" belirtti.

TUDEH Partisi Sekreteri ayrıca, "Amerikan emperyalizmiyle liberal burjuvazi, Afganistan olayları nedeniyle, Sovyetler Birliği'ni İran'ın başdüşmanı olarak gösterip, İran devrimini gerçek düşmanı Amerikan emperyalizminden saptırmak için her yolu deniyor" dedi.

TUDEH Birinci Sekreteri Kiyanuri, son olarak da "Halkın Fedayileri, Halkın Mücahitlerini ve 'Humeyni'den ilham alan tüm İranlıları bir araya getirecek bir 'Halk Yığınları Birleşik Cephesi' kurulmasını" önerdi.

EKONOMİ

Batılı kaynaklar Avrupa ülkelerinin bu yıl büyüme hızlarının sıfır olacağını belirtti.

AET ülkelerinin geleceği karanlık görülüyor

● Chase Manhattan Bankasının raporuna göre ABD, Federal Almanya ve Japonya öteki sanayileşmiş ülkelerin durgunluktan çıkmasına yardım edemeyecek.

EKONOMİ SERVİSİ

Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyonu Başkanı Roy Jenkins, topluluğa üye ülkelerin kalkınma hızının çok düşük olacağını açıkladı. Gelecek yılların büyük sorunlar getireceğini, şimdiki sorunların büyüyerek süreceğini sözlerine ekleyen Jerkins, 70 li yılların başında % 3'ün altında olan işsizlik oranının 1979 yılında % 5.6'ya yükseldiğini bildirdi.

Topluluğun Enerji Komisyonu Başkanı Guido Brunner ise AET ülkelerinin 1980 yıllarındaki enerji gereksinmelerinin karşılanabilmesi ve bu ülkelerin petrole olan bağımlılıktan kurtulabilmesi için, yılda toplam bir trilyon mark tutarında yatırım yapmaları gerektiğini belirtti. Brunner bu miktarın tümüyle enerji alanına yatırılabilmesi halinde bile 1980 yılına kadar topluluğun şimdiki tüketimine ek olarak 50-100 milyon ton arasında petrole gereksinme duyacağını kaydetti.

Chase Manhattan Bankası tarafından hazırlanan bir raporda da OECD üyesi ülkelerden İngiltere'de görülen ekonomik durgunluğun bu yıl sonunda öteki sanayileşmiş ülkeleri de etkileyeceği ileri sürüldü. Hiç bir ülkenin veya ülkeler topluluğunun, dünyayı ekonomik durgunluktan çıkaracak kadar güçlü olamayacağı belirtilen raporda, ABD-Federal Almanya ve Japonya'nın bu yılki büyüme hızlarının sıfır olacağı ve öteki sanayileşmiş ülkelerin durgunluktan çıkmasına yardım edemeyecek kadar enflasyon artışı, dış ticaret ve bütçe açığı ile boğuşmakta oldukları iddia edildi.

Financial Times'e göre ise 1980 yılında Avrupa da ekonomik büyüme hızları büyük bir düşüş gösterecek. Ortalama enflasyon oranının % 9.9 olacağı ancak, bu oranın İtalya'da % 14.5 Batı Almanya'da %4.5 olarak gerçekleşeceği bildirildi. Ortalama işsizlik oranı da 1980'de, %.5.6'dan 6.2'ye yükselecek ve işsiz sayısı giderek artacak.

GÖSTERGE

Televizyonda bütçe (3)

Arslan Başer KAFAOĞLU

Türk siyasal yaşamının iki yıldızından Demirel bütçe konuşmalarında ne kadar sönükse, öteki yıldız Ecevit'de aynı ölçüde sönüktü. Ecevit iktidardan düştüğünden bu yana son derece tedirgin görünüyor. Bu tedirginliğin komutanların gönderdiği mektuptan sonra yapılan temaslardan sonra artması da dikkat çekici. Bu mektuptan sonra Ecevit partisini baskı yasalarına olumlu oy vermeye yöneltmiş, engelleme yapanları onur kuruluna vermiş, dış politikada Meclis soruşturması önergesi verenlere sert davranma yolunu seçmiştir.

Bir diğer görüşe bakılırsa, Ecevit'in tedirginliği, bugün Demirel'in eleştirilen bazı davranışlarının kökeninin Ecevit dönemine rastlaması ve belgelerinin Demirel elinde bulunmasıdır. Demirel bunlardan birini son bütçe görüşmelerinde açıkladı. Dedi ki, "Biz devalüasyon için IMF'ye bağlanmışsak, bunun kökü Ecevit döneminde verilmiş niyet mektubunda aranmalıdır. Bu mektubun 24. maddesinde 1979 Kasım ve 1980 Mart'ında Türk parasının gerçek değerinin saptanacağını siz belirtmişsiniz. CHP buna razı olmuş." Aslında bu doğrudur. Bizim bildiğimiz kadarıyla Savunma İkili Anlaşması'nın ilk metinlerinin CHP zamanında hazırlandığını, Demirel bir ara Ecevit'e ima ile anlatmıştır.

Bu nedenle Demirel bütçesini eleştiren Ecevit kamuoyundan çok, iki liderin iyi geçinmesini temenni eden, isteyen çevrelere hitabetme yolunu seçmiştir. Hep kendisinin uysal, Demirel'in saldırgan ve faşist güçlerle işbirliği kurma yolunda olduğunu ya da Demirel'in sıkıyönetim komutanlığı tebliğleriyle çelişkiye düştüğünü göstermeye çalışmıştır. Konuşmasının büyük kısmını AP liderinin muhalefetteyken kendine rahat vermediğini anlatmaya harcamıştır. Devalüasyon konusuna, ikili anlaşmalara değinmemiş, dış politikada bula bula Yunanistan'ın NATO kanadına dönüşü ve hükümetin karşı çıkmasını eleştirmeyi bulmuştur. Kuşkusuz bu da kamuoyundan çok, etkili çevrelerin dikkatine sunulmuş bir eleştiri olduğu düşünülebilir.

Ecevit o ölçüde tutuk ve ikircikliydi ki, kasım'dan şubata hayat pahalılığının kendi dönemlerini de aratacak düzeye geldiğini bile anlatamadı, anlatmadı. Kendi partisinin değerli bir üyesinin, Gültepe Belediye Başkanı'nın gördüğü işkenceleri bile dile getiremedi. Ve hep, halkın kendilerine tepki gösterme konusunda yaptığı başvuruları nasıl frenlediğini göstermeye çalıştı, anlattı.

Oysa Ecevit'in suçlamaları oldukça önemliydi. Güney Amerika modeline gidildiğini söylüyordu. Bu Anayasa'yı ve yürürlükteki düzeni değiştirmeye girişmek demekti. Böyle bir durum varsa, bir muhalefet liderine düşen halkı direnmeye çağırmaktır. Hele Meclis'teki çoğunluğu bile olmayan bir hükümet buna girişiyorsa, bu girişimin başka vahim anlamları ve yönleri vardır. Bir muhalefet lideri böyle bir durumda arasıra birkaç satır demeçle yetiniyorsa, görevini yapmıyor demektir. Bunu yapmayış karşı tarafta şu yargıyı uyandırıyordu: "Ecevit dediklerine kendi de inanmıyor.". Biz bu görüşe katılmıyoruz. Ecevit gerçekten endişelidir. Ama bu endişesini siyasal eyleme sokmaktan bazı nedenlerle çekiniyor.

Görüşmeler iktidarın başı ile muhalefetin başının dünya siyasetindeki olup bitenlerden ne derece haberleri olduğunu da ortaya koydu. Örneğin Ecevit, Şili'nin kanlı celladı Diktatör Pinochet ile sağcı iktisatçı Fridman arasındaki ilişkiyi son Viyana seyahatinde öğrendiğini söyledi. Demirel ise Güney Afrika modeli ile Güney Amerika'nın siyasal rejimlerinin farkını bilmediğini konuşmasıyla ortaya koydu. Liderlerin siyaset, dünya hakkındaki bilgileri bu olunca, daha kötü durumlara düşmediğimize şükretmek gerekir. Demek ki, bizim liderler değil kitap, yabancı basın, günlük gazete bilgilerinden de yoksundurlar...

Cidden dehşete düştük.....

Tüm özendirmelere karşın, tekellerin petrol üretimini arttırmalarını beklememek gerekir

● Türkiye'de egemen sınıflar ve siyasal iktidarlar, yerli petrol üretimini arttırmak daha başka özendirmelerde de bulunsalar, emperyalist petrol tekelleri kararlarını uluslararası kâr maksimizasyonu hedeflerine göre belirleyeceklerdir..

Devletin her türlü özendirme politikasına karşı, emperyalist tekellerin Türkiye'de yeterince petrol üretimine gitmediği, buna karşılık arıtma ve pazarlama işlemlerinde yoğunlaştıklarını görmekteyiz. Petrol tekelleri bu özendirmelere karşın neden hala petrol üretimine gitmemektedirler?

Bu tür bir soruyu yanıtlamak için emperyalizmin petrol, maden vb. hammadde kaynaklarına ilişkin politikasını anımsamakta yarar var.

Emperyalist tekel için nerede hammadde daha az maliyet ile sağlanabiliyorsa, karlıysa, oraya yatırım yapılmalıdır. Ancak, hammadde kaynakları "tükenebilir" özellikte olduklarından, potansiyel hammadde kaynakları da çeşitli biçimlerde denetim altında tutularak, yedekte saklanmalıdır Başka bir deyişle yatırım yapılan ve denetimde tutulan alanlar, en az maliyetli olanından en yüksek maliyetli olanına kadar bir hiyerarşi içerisine sokularak sırayla işletilmektedir.

Bugün, emperyalist petrol tekelleri için yoğun olarak petrol ürettikleri mevcut alanlar daha karlıdır, buralar birinci tercih alanlarıdır. Türkiye ve benzeri ülkeler yatırım yapılacak ikincil hatta üçüncül alanlardır. Emperyalist tekeller için, bugün üretim yaptıkları ülkeler verimli olmaktan çıktıkları an, diğer alanlar sırası gelmişse Türkiye tercih edilecektir. O halde emperyalist petrol tekelleri için yapılacak şey, bugün daha fazla kar sağladıkları alanlarda üretimde bulunmak, daha az karlı olmalarına karşın ileride karlı olabilecek alanları da şimdilik çeşitli yöntemlerle denetim altına alarak yedekte bulundurmaktadır.

Bu nedenle Türkiye'de egemen sınıflar ve siyasi iktidarlar yerli petrol üretimini artırmak için daha başka özendirmelerde de bulunsalar, emperyalist petrol tekelleri kararlarını uluslararası çaptaki kar maksimizasyonu hedeflerine göre belirleyecekler, bu özendirme önlemlerine göre değil, kendi hedeflerine göre davranacaklardır. Var olan koşullara göre de yeni özendirmelere rağmen, emperyalist tekellerin yerli petrol üretimini artıracaklarını beklememek gerekir.

KOÇ'UN PETROLE YÖNELMESİ KONUSUNDA NE DİYORLAR

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Koç Holding görüntüsü altında emperyalist tekeller daha serbest hareket edecekler

● Petrol arama gibi son derece önemli teknik bilgi birikimi isteyen riskli işe bu çarpık kapitalistlerin milyarları yatıracağına inanmıyoruz.

Halkımıza birçok hizmeti (!) geçmiş olan Koç Holdingimiz bu günlerde yeni bir hizmet kapısını açmış bulunmaktadır. Mobil'in baş danışmanlarından iyi bir işbirlikçiyi kiralayıp bir arama gurubu oluşturduğunu, (!) öğrenmiş bulunuyoruz. Şimdi yapılacak iş nedir, 12 sahada 2'şer sondaj tanesi 200 milyondan 5 milyara yaklaşan bir yatırım. Durun. durun bakalım o kadar uzun boylu değil, halkımıza hizmet diyorsak bu kadar da değil. O halde nasıl olacak bu iş. Şöyle yapsak nasıl olur. Bu yukarda söylediklerimizi yapacak gibi göstersek, arama kredilerini çeksek teşvik için dövizlerimizi alsak, arama paravanası altında diğer şirketlerimizin vergilerini de kaçırsak nasıl olur, bal gibi olur. Hem rafinaja da bir el attık mı petrol ürünlerinin pazarını bu vesileyle bir tuttuk mu tadından yenmez.

Mobil'in Shell'in önemsemediği çalışan bir kaç kuyuyu da devir aldık mı işte size petrol. Sen çok yaşa Koç Holdingimiz.

Dünyamız süratle değişirken, sınıf mücadeleleri yükseldikçe sömürünün şekli de her geçen gün daha başka kalıplarla değişiyor. Burjuvazinin bütün araçları halkımızı uyutmak, sömürüyü gizlemek, bizleri hayal aleminde yaşatmak istiyor.

Petrol arama gibi son derece önemli teknik ve bilgi birikimi isteyen riskli bir işe bu çarpık kapitalistlerin milyarları yatıracağına inanmıyoruz ve bir kez daha diyoruz ki:

Petrol arama adı altında: Büyük krediler çekilecek arama değil tatlı karlar getiren rafinaj petrol ürünleri alanlarına el atılacak.

Arama göstermesi altında büyük vergi kaçakçılığı sağlanacak.

Uluslararası tekeller için önemli olmayan ancak Koç Gurubu için yeterli olan birkaç kutu devralınarak petrol çıkartıyoruz yaygaraları yükseltilecek.

Yerli bir holding olarak emperyalist tekellere oranla sömürü daha kapalı bir hale getirilecek.

Bu alanda uluslararası tekellerle gizli anlaşmalar yapılarak Koç Holding görüntüsü altında emperyalist tekellere daha bir serbest hareket etme olanakları doğacak.

Görünen budur başkası yalan ve dolan!....

(DEVAM EDECEK)

GÜNÜN GÖZLEMİ

Hüseyin Karakaş

Turhan TEMUÇİN

BU yazıyı sabahın çok erken saatlerinde yazıyorum. Genellikle bu saatlerde yazarım. Çünkü bu saatlerde insanlar uykudadır. Daha kötülük düşünmeye başlamamışlardır. İşkenceciler bile bu saatlerde yorgun düşmüşlerdir. Ellerindeki sopayı, elektrik kablolarını, kıskaçları bırakmışlardır. Bu saatlerde pek cinayet de olmaz. Katiller silahlarını başuçlarına koymuşlar, kanlı rüyalar görmektedir. Bu saatlerde insanlar bir orman gibi kardeşçesine uyuyorlardır. En azından uykuda birleşmişlerdir.

Bir de hiç uyanmamacasına uyuyanlar var. Ölüler! Hiç kuşkusuz onlar da bu saatlerde daha bir rahat uyuyorlardır. Çünkü hiç değilse onların da bu saatlerde mezarları parçalanmaz.

Hüseyin Karakaş namlı delikanlı da hiç kuşkusuz uzun uykusunun rahat bir dönemindedir şu anda. Dışarda kar var. Hüseyin Karakaş şimdi karlar örtülü mezarında hâlâ niye öldüğünü anlayamamanın şaşkınlığı içinde öyle upuzun yatıyordur.

Hüseyin Karakaş adlı 20 yaşındaki delikanlının dramı 24.12.1979 günü başladı. Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünde çalıştığı Hacettepe Tıp Fakültesinde bildiri dağıtıyor gerekçesi ile gözaltına alındı. Ve Hüseyin Karakaş'ın gözaltına alınışından sonra kendisinden hiç kimse bir daha haber alamadı. Önce Hacettepe Tıp Fakültesindeki polis karakolu, sonra Anafartalar Polis Karakolu, oradan Toplum Polisi ve oradan da Emniyet Birinci Şube Hüseyin Karakaş'ın güzergâhı oldu. Yolculuğunun sonu da Ankara Numune Hastanesinin morgunda noktalandı.

Ölmüştü! Canı sıkılıp mı ölmüştü, Türkiye'de yaşamaktansa ölmenin daha iyi olduğuna inanarak mı ölmüştü, kimseler bilemedi. Bilenler, ölüm raporuna şöyle yazdılar:

Beyindeki kanamanın üç gün önce meydana gelmiş olduğunu ve bunun bir damar hastalığından olabileceğinin belirtir, defnine mani hali olmadığını beyan ederiz...

BİZ de bu rapor üzerine Demokrat'taki 3.1.1980 tarihli "Güllük Gülistanlık" başlıklı yazımızda şöyle yazmıştık. Yani biz bilmeyenler:

Vay anasını be! Üç gün önce civan gibi çocuk, beyin kanaması geçiriyor ve o haliyle kalkıp eyleme katılıyor, sonra polis, onu alıp götürüyor ve ecel bu ya düşüp karakolda ölüyor... Biz de doktoruz diye geçiniyoruz ha!

Hüseyin Karakaş'ın babası, körpe fidan yavrusunun bu ölümüne bir türlü akıl erdiremedi ve bağrıyanık, ama uygar bir insan olarak yapılması gerekeni yaptı, ölüm raporuna itiraz etti.

İstanbul Adli Tıp Meclisinin Hüseyin Karakaş ile ilgili ölüm raporu hakkında verdiği karar ise şöyle:

Hüseyin Karakaş'ın beyin kanamasından öldüğü ve bu kanamanın otopside damar bozukluğu gibi patolojik nedenlere bağlı denilmiş ise de kanamaya sebep olacak hiçbir damar hastalığından bahsedilmediğine, kanamanın yeri ve niteliğine bildiri dağıtma gibi aktif bir eylemde iken yakalandığına göre, haricen iz bırakamayacak bir kafa travmasına maruz kalmış ve bu nedenle ölümü mucip beyin kanamasının husulegeldiğinin kabulü gerektiği, bu kanamanın olaydan evvel eski patolojik sebeplere bağlı olduğunun kesin belirtileri bulunmadığı mütalaasına varıldı.

Adli Tıp Meclisi Başkanı Prof. Şemsi Gök ve dokuz arkadaşı, bu kararı oybirliği ile vermişlerdir.

— Hüseyin'i döverek öldürdüler, diyor babası, n'olur bana yardım edin, çocuğuma kim bu insanlık dışı işi yaptı ise yakasına yapışalım...

Ne demek? Hüseyin de, Necdet Bozkurt da bizim çocuklarımızdır. Hepsi bizim çocuklarımızdır. Onların hakkını aramayacak da devalüasyon vurgunculuğu mu yapacağız?

VE onun için tüm yetkili ve etkili kişilere sesleniyoruz. Haydi bakalım, davranın namusunuza. İdari soruşturmanıza başlayın. Yargı organlarına siz de yardım edin. Nasılsa olay bağımsız yargı organlarına duyurulmuştur. Nasılsa bu işin sonu alınacaktır. Hiç değilse sizler de yansızlığınızı, babalığınızı ve bu ülkenin insanları olduğunuzu kanıtlayın.

Bugün Hüseyin Karakaş'a, yarın Ahmet'e, öte gün Mehmet'e, bir bakarsınız bu işler böyle alışılıp giderse hiç ummadığınız bir anda aynı işler sizin çocuklarınızın, bizim çocuklarımızın başına gelebilir.

Bunu önlemek için bu denli toprağa düşen her fidanın hesabını sormak gerekir. Sormak gerekir ki, ülkenin bütünlüğünden, son bağımsız Türk devletinden, Fatih'lerin torunu olduğumuzdan daha bir rahat söz edebilelim!

Gazeteci Ekselans bay CIA, Türkiye'deki işkencelerle ilgili olarak Bülent Ecevit'in sözlerine pek takılmış. "Böyle de denilir mi yani. Gestapo devri mi yaşıyoruz" diyor.

Süleyman Demirel ise gene Bülent Ecevit'in aynı konudaki sözlerini bütçe görüşmeleri sırasında dinlerken gülüyor ve etrafındakilere anlamsız işaretler yapıyor.

Gazeteci ekselans bay CIA'nın çocuğu var mı bilemem. Ama Süleyman Beyin çocuğu yok, olsa da onun çocuğuna kimse bir şey yapamaz.

O nedenle, tüm analar, tüm babalar, sizler ne gazeteci ekselans bay CIA olabilirsiniz, ne de Süleyman Bey gibi gülebilirsiniz?

Hüseyin Karakaş'lara sahip çıkalım. Onlar bizim çocuklarımızdır ve kendileri için hiçbir şey istemeksizin öldüler.

Sabahın erken saatleri. Dışarda kar var. Hüseyin Karakaş şimdi karlar örtülü mezarında hâlâ niye öldüğünü anlayamamanın şaşkınlığı içinde öyle upuzun yatıyordur.

İşe geç gelen memur ve işçiler için soruşturma yapılıyor

DSİ'de 1000 işçinin sözleşmesi iptal edildi

● İŞ AKİTLERİ İPTAL EDİLENLERİN YERİNE MHP EĞİLİMLİLERİN ALINACAĞI BİLDİRİLİYOR

ANKARA (DEMOKRAT)

Devlet Su İşleri Adana Bölge Müdürlüğünden 700, Sivas Bölge Müdürlüğünden 300 geçici işçinin iş akitleri iptal edildi.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde saat 8'de işe yetişemeyen memur ve işçilerin içeri alınmamaları ve geç gelmeleriyle ilgili olarak haklarında soruşturma açılması çalışanlar arasında tedirginlik yarattı. Özellikle Altındağ, Demetevler, Hasköy ve Ulubey gibi mahallelerde oturan memur ve işçilerin ulaşım sorunlarının gittikçe büyüdüğü, kış aylarında bu tarz bir işleme tabi tutulmaları, yeni kıyım ve baskı girişimlerinin habercisi olarak yorumlandı.

Devlet Su İşleri Adana Bölge Müdürlüğünde 700, Sivas Bölge Müdürlüğünde ise 300 geçici işçinin iş akitleri ise hiçbir gerekçe gösterilmeksizin iptal edildi.

İş akitleri iptal edilen işçilerin yerine MHP eğilimlilerin alınacağı bildiriliyor.

Sinop YSE'de işçiler MİSK'e geçmeye zorlanıyor

SİNOP (DEMOKRAT)

Yeni hükümetin işbaşına gelmesinden hemen sonra 50 mevsimlik işçinin işine son verildiği Sinop YSE Müdürlüğünde, diğer işçilerin de YSE—İş Sendikasından istifa ederek MİSK'e bağlı Köy—YSE—İş Sendikasına geçmeleri için yoğun baskı altında tutuldukları bildirildi.

Geçtiğimiz Aralık ayının 15'inde işlerine son verilen mevsimlik işçilerin Aralık 1979'a ait 15 günlük ücret farkları ve ikramiyeleri henüz ödenmezken, iki kadrolu işçinin iş akitleri de, hiçbir gerekçe gösterilmeden 25.1.1980 tarihinde feshedildi.

Edinilen bilgilere göre, yeni hükümet tarafından atanan YSE Müdürü halen görevlerinde bulunan Makine İşletme Şefi, İçme Suları Şefi ve diğer yöneticilerin MİSK'e bağlı Köy—YSE—İş Sendikasına geçmeleri için sürekli baskıda bulundukları kaydediliyor.

İŞYERİ KAPAMALARI YAYGINLAŞIRKEN...

Fisteks işçileri sokağa atıldı

HÜSEYİN AVUÇ

Topkapı Fisteks Fabrikasında çalışan 60'a yakın işçinin çoğunluğu sendikalaşınca, işveren, işyerini kapatma kararı aldı.

Uzun süreden beri sendikasız ve sigortasız olarak çalıştıklarını ve daha sonra DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına üye olduklarını söyleyen işçiler, "İşveren büyük ölçüde tedirgin oldu ve ortaklar arasında geçimsizliği gerekçe göstererek üretimi durdurdu. Sendikalaşma kararından sonra patron yanlısı kişiler üyelik için doldurduğumuz fişleri gizlice patrona verdiler. Bizler yılmadık ve sendikaya üye olduk. Bunun üzerine işveren, jandarma nezaretinde işyerini fiilen kapattı" dediler.

İşverenin üretimi durdurmasıyla işsiz kalan Fisteks işçileri haklarını arayacaklar.

İŞÇİLER SİLAH ZORUYLA TEHDİT EDİLİYOR

Öte yandan, bu haksızlığa karşı direnişe katılan bazı işçilerin patron yanlısı ustabaşı tarafından silah zoruyla tehdit edilerek fabrikadan uzaklaştırıldığını belirten Fisteks işçileri, "Haklarımızı aramak için bir araya gelmemizden tedirgin olan işveren, ustabaşıyı kullanarak bazı arkadaşlarımıza silah zoruyla çıkış imzalattı" diyerek bütün bu oyunlara rağmen haklarını sonuna kadar arayacaklarını vurguladılar.

Halkevlerinin 48. kuruluş yıldönümü kutlandı

Yıldız: Baskı ve saldırılar karşısında neyi kutlayacağız?

● *"Tüm devrimci kesimlerden ve emekci halkımızdan gördüğümüz ilgi yenilmez bir güç kaynağı lusturmaktadır."*

● *Yıldız halkevlerinin çalısma ve hizmetlerinin önlendiğini, üyelerinin fasistlerce katledildiğini, sağ kalanların tutuklandığını halkevlerinin kapatıldığını söyledi*

ANKARA (DEMOKRAT)

Halkevlerinin 48. kuruluş yıldönümü nedeniyle Anıtkabir'e yapılan ziyaretten sonra bir basın toplantısı düzenleyen Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız, halkevlerinin kuruluş yıldönümünü kutlama geleneğinin gereğini yapamayacak duruma zorlandığını söyledi.

Halkevlerinin olağan çalışma ve hizmetlerinin önlendiğini, üyelerinin faşistlerce katledildiğini sağ kalanların tutuklandığını, halkevlerinin kapatıldığını, basımevinin kapatılması nedeniyle 19 emekçinin aç kaldığını hatırlatan Ahmet Yıldız, "Bu baskı ve karanlıkçı saldırılar karşısında neyi kutlayacağız" dedi. Yıldız, bu saldırıları "Yapısal, sistemsel bozukluklardan kaynaklanan ve yönetim yeteneğinden yoksun olanların güdümünde yaratılan bunalımın vebalinin, ezilen kesimlere ve onların sorunlarını dile getiren ilericilere çektirmeye yönelik çabaların halkevlerine yansıması" olarak niteledi. Türk Silahlı Kuvvetlerinin de bu planın aracı haline getirilmek istendiğini belirten Ahmet Yıldız: "Gençlik yıllarını orduda geçirmiş bir insan olarak bu durumdan büyük üzüntü duymaktayım" dedi. Tüm baskılara rağmen halkevci devrimcilerin yılmayacağını belirten Ahmet Yıldız, halkevlerinin "Sınıfsız, ayrıcalıksız, emeğin, esas halkın iktidar olmasını amaçlayan" devrimci işlevini sürdüreceğini söyledi.

Konuşmasında halkevinin kültürel çalışmalarının anlatılmasının yasaklanmasına da değinen Ahmet Yıldız:

"Tüm devrimci kesimlerden ve emekçi halkımızdan gördüğümüz ilgi, vermekte olduğumuz ölüm kalım savaşında yenilmez bir güç kaynağı oluşturmaktadır. Halkevleri tabelalarını görünce kırmızı çuha görmüşe dönenlere bu gerçeği bir kez daha anımsatırız" dedi.

Devrimci Toprak-İş gazetesi toplatıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

Devrimci Toprak—İş Sendikasının gazetesi, sıkıyönetim tarafından TCK'nun 159/1, 312. maddelerine muhalefet ettiği gerekçesiyle toplatıldı.

Sendika gazetesinin, altıncı sayısındaki "Üst kuruluşumuz DİSK genel grev yapacak başlıklı yazıda, hükümetin manevi şahsına hakaret edildiği ve halkın isyana teşvik edildiği öne sürülerek, toplatıldığını bildiren sendika yetkilileri, Demokrat'a şu açıklamayı yaptılar:

"Dağıtıma bile çıkmadan gazetemizin toplattırılması bizce çok anlamlıdır. Bu tür uygulamalar bizi haklı mücadelemizden döndüremez."

Sağlık idaresi Yüksek Okulu'na MHP'li ve ÜGD'liler alınıyor

● DANIŞTAY 8. DAİRESİ SÖZKONUSU FAŞİSTLERİN KAYIT İŞLEMLERİNİ, ÜSS KILAVUZUNDA ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARA SAHİP OLMADIKLARI GEREKÇESİYLE İPTAL ETMİŞTİ

ANKARA (DEMOKRAT)

1977—1978 öğrenim yılında, 2. MC döneminde Sağlık İdaresi Yüksek Okuluna usulsüz kayıt yaptırdıkları Danıştay'ca saptanan ve daha sonra CHP döneminde okulla ilişikleri kesilen 110 faşistin tekrar kayıtları yapıldı.

Danıştay 8. Dairesinin 1979/2952 kararında, 110 kişinin kayıtlarının yapılması işlemi, bu öğrencilerin ÜSS kılavuzunda öngörülen koşullara sahip olmadığı gerekçesiyle iptal edilmişti.

Konuya ilişkin olarak CHP Gençlik Kolları Başkanı Hasan Belovacıklı, aynı günlerde kayıt için müracaat eden 443 puanlı öğrencinin kaydının yapılmadığını ve puanları 210—220 arasında olan bu 110 kişinin kaydının yapıldığını belirterek, "Bu yasal gerekçelerle okulla ilişiği kesilen kişilerin bugün bu iktidar tarafından okula kaydı yapılmıştır" dedi.

Belovacıklı, basına yaptığı açıklamada, özetle şunları söyledi:

"Danıştay kararına uymak isteyen ve bizzat bu hükümetin Sağlık Bakanı tarafından atanan, Mesleki Öğretim Genel Müdürü görevden alınmıştır.

Yeni atanan Genel Müdür, baskı yöntemleri uygulamış ve tekrar 110 kişinin usülsüz olarak kayıtlarını yaptırmıştır.

Bu 110 kişi için bir tek usulüne uygun kayıt yoktur. Çünkü bunlar seçilmiş MHP militanıdır.

Çünkü bunlardan üçü, ÜGD'nin silahlı eylemleri sırasında olmuştur. Bunların bir kısmının okulda öğrenci dosyaları bile yoktur. Hangi okuldan mezun oldukları veya okul mezunu olup olmadıkları dahi bilinmemektedir.

Bu uygulama, AP azınlık hükümetinin nedenli MHP'lileştiğinin somut göstergesidir. AP azınlık hükümeti, bu uygulamasıyla anayasal bir suç işlemektedir. Çünkü devlet kurumlarını MHP ve ÜGD'nin tüzük ve yönetmeliklerine göre yönetmeye başlamıştır."

'Demirel, boş tencerelerin kalayını da aldı'

Zamlar ve kıyımlar için ne dediler?

Rize, Kalkandere muhabiri Mustafa Bilir, yapılan zamlar ve kıyımlar konusunda Kalkandere halkından çeşitli mesleklere mensup kişilerle konuştu. Verilen yanıtlar şöyle:

TURAN ÖZÇELİK (CHP İlçe Başkanı): Demirel hükümetinin "Ekonomik önlemler paketi" olarak halka sunduğu tedbirler halkın umudunu tamamen yıkmıştır. Hatta bu uygulama hiç görülmediği biçimde halkta açlık korkusu yaratmış ve halk özellikle yiyecek maddelerine hücum etmiştir. Sonuç olarak, yeni uygulamalar amaçlananın tersine karaborsayı körükleyecektir.

Memur kıyımlarına gelince; yeni tayinler tamamen partizancadır. İlçemiz sürgün yeri olmasına rağmen bir memur arkadaşımız tamamen sebepsiz olarak sürülmüştür. Bu tür uygulamaların karşısındayım. Olayı şiddetle protesto ediyorum.

İSMAİL YILMAZ (İşçi): Sayın Başbakan seçim öncesi ilçemize geldiğinde halk boş tencerelerle miting alanına koştu. Tencereler dolacak ve fıkır fıkır kaynayabilecekti artık AP iktidarında. Öyle diyordu Başbakan. Fakat ne yazık ki o boş tencerelerle meydanlara koşan halk şimdi şöyle diyor: "Yahu bu adam değil tencereleri doldurmak bizim tencerelerin kalayını da aldı." Eh... Başka söylenecek bir şey yok.

Sürgün ve kıyımlar bu zamları halktan gizlemenin bir aracı onlarca. Akıllarınca dikkatleri bu yöne çekmek istiyorlar. Ama artık halk yutmuyor. Herhalde öğretmen benim soframdaki bir dilim ekmeğin yarısını almadı (Demirel'in tabiriyle). Benim çay paramı aylardır ödememezlik yapmadı. Kıyım ve sürgün çözüm değildir. Eğer öyle olmuş olsaydı bugün İran'ın başında Şah olurdu.

MEHMET ALİ BATTAL (Çay üreticisi): CHP hükümeti döneminde Sayın Demirel'in hiç ağzından düşürmediği bir söz vardı: "Hükümet halkın sofrasındaki bir dilim ekmeğin yarısını da aldı" diye. Ardından boş file, boş tencere teraneleri. Şimdi merak ediyorum, bu ekmeğin yarısı % 48.6 devalüasyonla mı geri verildi. Bu devalüasyonla mı boş file ve tencereler dolduruldu. Fakat maalesef ne file doldu, ne tencere. Bizim sekiz ay önce sattığımız çayın paraları bile gitti. Elimize geçmeden bitti.

RESUL ÖZÇELİK (Muhtar): Ne söylense az kalır bu konuda. Halka binbir vadlerde bulunarak hükümet ol ve sonunda yine balyozu halkın kafasına indir. Yine aldıklarımıza zam, yine sattıklarımız ucuz. Dokuz ay önce sattığımız çayımızın parasını almamışken yapılan bu devalüasyon bu parayla birlikte cebimizdekileri de alıp götürmüştür. Şimdi pazardan geliyorum, o meşhur boş fileyi geçen haftaya nazaran iki katı parayla dolduramadım.

CELAL YILDIRIM (Mobilyacı): Zamlardan çok çok memnunum. Çünkü elimdeki mal bire bir daha kazanmıştır. Satmış olsaydım hammallığı kalmıştı bana.

Memur tayinleri tamamen partizancadır. Ekonominin bu çökmüş anında bu uygulamalar çözüm getirmez, aksine çıkmaz getirir. Halk olarak bu konuda mücadelemizi sürdüreceğiz.

İBRAHİM AZDER (Soğuk demirci): Ben şunu diyeceğim. Sayın Başbakanım, seçim öncesi Kalkandere'ye geldiğinizde doldurman için sana boş tencereyi ve boş fileyi gösterdik. Siz o kadar vaadlerin ardından bırakın doldurmayı elimizdeki tencereyi de aldınız.

Bir de şunu diyeyim: İşiniz bitti de şimdi de memurlarla mı uğraşıyorsunuz. Boşverin siz devalüasyona devam edin.

Ziraatçılar Derneği: Halk muhalefeti egemen sınıfları şaşkına çevirmiştir

ANKARA (DEMOKRAT)

Ziraatçılar Derneği, genel başkanlarının gözaltına alınmasını protesto ederek, M. Ali Akalın'ın kendisinin serbest bırakılmasını istedi.

Ziraatçılar Derneği Yönetim Kurulu'nun yaptığı açıklamada, tüm devlet çalışanları, açlığın, yoksulluğun içine itenlerin sömürü düzenleri devam etsin diye baskı ve zulmü artırdıkları belirtilerek; "Bu baskılar örgütümüz üzerinde de estirilerek, 18.2.1980 günü saat 13.30'da iki sivil polis gelerek, derneğimiz Genel Başkanı M. Ali Akalın'ı ifadesini almak üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne götürmüşler ve ardından Genel Başkanımız sıkıyönetimce gözaltına alınmıştır" denildi.

Emperyalist, kapitalist sistemin çıkmaz içinde olduğu ve sisteme karşı yükselen halk muhalefetinin egemen sınıfları şaşkına çevirdiği görüşüne de yer verilen açıklamada şöyle devam edildi: "Bu şaşkınlık içerisinde TÖB—DER, TÜTED, TÜS—DER gibi demokratik kitle örgütleri kapatılıp, yöneticileri tutuklanıyor, onbinlerce eğitim emekçisi sokağa atılıyor. Onbinlerce TARİŞ işçisinin işine son veriliyor.

Şurası iyi bilinmelidir ki, baskı ve zulümle dünyanın hiçbir ülkesinde emekçi halk susturulamamıştır. Türkiye'de uygulanan baskı ve zulüm, emekçi halkımızı ve biz tarım ve ev ekonomistlerini susturamayacaktır. Genel Başkanımızın gözaltına alınmasını protesto ederiz. Derneğimiz Genel başkanı M. Ali Akalın serbest bırakılmalıdır."

KOT işvereninin sokağa attığı emekçiler, direnişte kararlı.

KOT işçilerinin direnişi sürüyor

HABER MERKEZİ

Topkapı, Ayancılar Çarşısındaki KOT işçilerinin direnişleri sürüyor.

İşçiler, işverenin kendileriyle görüşmekten kaçındığını ve sürekli olarak malları fabrikadan uzaklaştırdığını söylediler.

İşverenin bu tavrının işçileri sokağa atmak anlamına geldiğini belirten KOT işçileri, "İşveren bize zorunlu izin vererek, sokakta kalmamıza yol açmıştı. Biz bu karara karşı direnişe geçtik. Birçok arkadaşımız soğuktan hasta oldu. Hastaneye giden arkadaşlarımıza, vizite kâğıtları ücretsiz olduğu için istirahat verilmiyor.

KISA KISA

● RİZE'de Milli Eğitim, Çay—Kur ve Sağlık Müdürlüğünde gerçekleştirilen kıyımlardan sonra emniyet örgütünde de 27 polis memuru sürüldü. Sürülenler arasında, Uluslararası Polis Derneğinin Rize'ye iki ay önce atanan Genel Sekreteri de bulunuyor.

● ADANA Belediyesinde çalışan 17 tahsildarın işine son verildi. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Tüm—Der Adana Şube Başkanı Ali Turan, örtülü MC'nin çalışanlar üzerindeki sürgün ve kıyımlarının tüm hızıyla sürdüğü bir dönemde, CHP'li Belediye Başkanının belediyede çalışan 17 tahsildarın işine son vermesinin anlamlı olduğunu söyledi.

● SAMSUN Tıp Fakültesinde çalışan TÜS—DER üyesi sağlık personeline 1977, 78, 79 ve 1980 yıllarına ait iş elbiselerinin verilmediği açıklandı.

Sivas Cezaevi'nde çıkan çatışmada sağ görüşlü bir mahkûm öldürüldü

İskenderun'da jandarmayı öldürenlerin faşist oldukları belirlendi

- ADAPAZARI ŞEKER MAHALLESİ'NDE FAŞİSTLER HALKA SALDIRDI.
- İSTANBUL'DA ÇEŞİTLİ YERLERDE GÖSTERİLER YAPILDI.
- AKHİSAR'DA BASKILAR YOĞUNLAŞIYOR
- ANKARA KALESİ CİVARINDA MEŞALELERLE YÜRÜYÜŞ YAPILDI.
- HATAY'IN SAMANDAĞ İLÇESİNDE MİTİNG YAPILDI.
- BALIKESİR'DE İKİ POLİS YARALANDI.

HABER MERKEZİ

İskenderun Devlet Hastanesi'nde yatmakta olan sol görüşlü Hacı Köse'yi iğne vurarak öldürmek amac[illegible]neye gelen doktor kıyafetli biri kız üç faşist durumu farkeden jandarma erinin üzerine ateş açtı. Açılan ateş sonucunda jandarma eri Salim Çankaya vurularak öldü. Saldırgan faşistler daha sonra jandarma erinin silahını alarak kaçtılar. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

Güvenlik kuvvetlerince yapılan bir operasyon sırasında Belen nahiyesinde bir faşistin üzerinde başka olaylarda kullanıldığı sanılan bir tabanca ele geçirildi. Güvenlik kuvvetlerinin Hasan Çelik'e ait kahvehanede yaptıkları arama sırasında Hanefi Bakır adlı faşistin üzerinde bir tabanca bulundu. Ele geçirilen silahın seri numarasının silinmeye çalışıldığını belirten güvenlik yetkilileri silahın başka olaylarda kullanılmış olabileceğini sandıklarını söylediler.

Ulaş Bardakçı'nın anısı için iki yere pankart asıldı. Ayrıca şehir merkezinin 7 ayrı yerinde yolların kesildiği ve çeşitli gösteriler düzenlenerek "Ulaş yaşıyor" sloganlarının söylendiği bildirildi.

İSTANBUL'DA ÇEŞİTLİ GÖSTERİLER YAPILDI

Büyükdere'de "Ulaş Yaşıyor, Yaşayacak" sloganlarıyla yürüyüş yapan bir grup çevredeki bir banka şubesine pankart asarak dağıldı.

İstanbul'da Kazancı, Dolapdere, SSK Paşabahçe Hastanesi, Küçükköy Esenler, Hürriyet Mahallesi, Çağlayan, Maltepe, Kartal'da üç ayrı yere Unkapanı, Merter, Osmaniye, Sultanahmet, Acıbadem semtlerinde bazı yerlere "Ulaş Yaşıyor" yazılı pankartlar asıldı. Öte yandan çeşitli semtlerde de bomba süsü verilmiş kutuların bırakıldığı, birçok yerde de bildiriler dağıtıldığı bildirildi.

Birinci Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Çeşitli olaylara karıştıkları belirlenen 33 sağ görüşlü kişinin gözaltına alındığını açıkladı. Gözaltına alınan kişilerin üzerinde 7 tabanca ve çok sayıda mermi ele geçirildiği bildirildi.

— Profilo işçisi Mehmet Akarçay'ın öldürülmesini protesto etmek amacıyla fabrika önünde toplanarak gösteri yapan kalabalık bir işçi grubu "Kahrolsun faşizm", "Faşizme ölüm halka hürriyet" sloganlarını söylediler. Gösterinin sonlarında güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi sonucu çıkan çatışmalarda işçilerden ve çevre halkından 20 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

- İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi Beşiktaş'ta 6 Ağustos 1978'de Ahmet Ertuğrul Cerci'nin öldürülmesinden sanık olarak yargılanan sol görüşlü İbrahim İlçi'ye 10 yıl 1 ay hapis cezası verdi.

— Eyüp Emniyet Amirliği'ne bağlı Gümüşsuyu polis noktası kimliği belirlenemeyen kişilerce tarandı. Olayda ölen yada yaralanan olmadı.

Gültepe Harmantepe ve Gedikpaşada iki yere elektrik düzenli teypli kutular konuldu. Teyplerden uzun süre Ulaş Bardakçı ile ilgili yayın yapıldığı öğrenildi.

ANKARA KALESİ CİVARINDA MEŞALELERLE GÖSTERİ YAPILDI

Ankara Kalesi civarında gösteri yapan bir grup ellerinde meşalelerle yürüyüşe geçerek "Ulaş yaşıyor" sloganını söylediler. Aynı kişilerin kale duvarlarına çeşitli sloganlar yazdıkları da öğrenildi. Daha sonra olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri çevrede bulunan 9 kişiyi gözaltına aldı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı (1) Numaralı Askeri Mahkemesi kasten adam öldürmekten sanık olan sağ görüşlü Arif Çok adlı kişiyi 11 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırdı. Aynı olayda yargılanan Mehmet Aktepe, Mehmet Yeşilova, Mustafa Tutal, Adıgüzel Işıksoy, Halil Kılıç ve Cemalettin Ecik adlı sanıkların haklarında delil yetersizliği nedeniyle beraat kararı verildi

* Hasköy Semtinde kimlikleri saptanamayan kişilerin açtığı ateş sonucu sağ görüşlü olduğu bildirilen Ali Özaydın öldürüldü.

MHP İZMİR İL BİNASI BOMBALANDI

Gazi Bulvar'ında MHP İzmir İl Binası kimliği belirsiz kişiler tarafından otomatik silahlarla tarandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı binanın camlarının kırıldığı bildirildi.

Ulaş Bardakçı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle İzmir'in çeşitli semtlerinde gösteriler düzenlendi. Bayramyeri Nokta durağı ve İnönü Caddesi'nde yapılan gösterilerin yanısıra, Bornova, Hatay Şirinyer, Gümüşpala, Maraş, Üçkuyular, Karşıyaka, Karabağlar ve Çiğli semtlerine pankartlar aslıdı. Gösteriler sırasında Alsancak semtinde Amerikalı'lara ait iki araçın ters çevrilerek yakıldığı bildirildi.

SİVAS CEZAEVİNDE ÇIKAN ÇATIŞMADA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR MAHKUM ÖLDÜRÜLDÜ

Sivas Yarıaçık cezaevinde mahkûmlar arasında çıkan çatışmada Salim Doruk adlı sağ görüşlü bir mahkûm öldürüldü. Emin Güven, Şaban Marangoz ve Cemalettin Kiraz adlı sağ görüşlü mahkûmlar ile Halil Yıldız ve Rıza Korkmaz adlı sol görüşlü mahkûmlar da yaralandılar. Cezaevindeki olaylar sırasında 20 kadar mahkûmun kaçtığı anlaşıldı. Güvenlik kuvvetleri Sivas'ın giriş ve çıkışını kontrol altına alarak aramalara başladılar.

BALIKESİRDE İKİ POLİS YARALANDI

Gündoğan Mahallesi Dağınıkevler yöresinde bir inşaata asılan pankartı indirmeye çalışan iki polis memuru pankartın ucundaki bombanın patlaması sonucu yaralanarak tedavi altına alındılar. Yaralanan polislerin Adil Şahinbaş ve Halil Özdemir olduğu öğrenildi. Balıkesir Devlet Hastanesine kaldırılan Adil Şahinbaş'ın durumunun ağır olduğu bildirildi.

ADAPAZARI ŞEKER MAHALLESİNDE FAŞİSTLER HALKA SALDIRDI

Adapazarı'nın Şeker Mahallesinde faşistler 25—30 kişilik bir grup halinde halkın oturduğu bir kahveyi bastılar. Baskın sırasında faşistler ile halk arasında kavga çıktı. Bunun üzerine faşistler havaya ateş açarak olay yerinden kaçtılar. Saldırgan faşistlerden birinin gözaltına alındığı daha sonra öğrenildi.

AKHİSAR'DA BASKILAR YOĞUNLAŞIYOR

Akhisar'da 8 kişinin bir süre önce gözaltına alınıp Manisa'ya götürülmesinden sonra bir çok kişinin daha gözaltına alındığı bildirildi. Yöre halkı ilçede polis baskısının gün geçtikçe yoğunlaştığını belirterek Atatürk mahallesinde halkın sokağa çıkmasının engellendiğini ve gözaltına alınan kişilerin sayısının kendileri tarafından bile bilinmediğini söyledi.

HATAY'IN SAMANDAĞ İLÇESİNDE MİTİNG YAPILDI

Samandağ ilçesinde zamlar baskılar ve Ulaş Bardakçı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle 1500 kişinin katıldığı bir miting yapıldı. Çok sayıda genç kız ve yaşlı kadınlarında bulunduğu görülen mitingde "IMF emreder Demirel zam yapar", "Yaşasın TARİŞ direnişimiz" "Ulaş yaşıyor" gibi sloganlar söylendi.

"Mustafa'yı yoksulların yanında yer aldığı için öldürdüler"

HABER MERKEZİ

Mustafa Gökçeli

5.2.1980 tarihinde Şişli MHP Lokali civarında "kimliği belirsiz kişiler" tarafından kurşunlanarak öldürülen Mustafa Gökçeli'nin ailesi ile görüştük. Bize Mustafa Gökçeli'nin mahallesi Örnektepe'yi anlattılar:

"Mustafa 1970 yılına kadar memleketimiz olan Sinop'daydı. 1970 yılında Örnektepe'ye gelip yaptırdığımız gecekonduya yerleştik. 1978'de askerliğini yapıp döndü. İnşaatlarda ve konfeksiyon mağazalarında çalıştı.

1979 başlarında ilericilerin, yurtseverlerin ve devrimcilerin ortaklaşa açtıkları Örnektepe Kültür Derneği Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. Örnektepe yoksul bir mahalledir. Gecekondularla doludur. Halkı dar gelirli, yoksul olduğu için de anti-faşist bir yapısı vardır.

Bu arada faşistler de boş durmuyorlardı. Bir sürü insanın ilericinin, yurtseverin katili olan Ferhat Tüysüz de bizim Örnektepe'dendir. Faşistlerin onun evini tıpkı bir MHP lokali gibi kullandıkları söylenirdi. Ne var ki halk bu lokali kısa sürede dağıttı.

Faşistler Örnektepe'de neler yapmıyorlardı ki? Milleti canlarından bezdirmek için ne varsa onu yapıyorlardı. Akşam oldu mu, gençkızlar hatta büyükler sokağa çıkamazlardı. Silah gösterme, tehdit etme, küfür, laf atma ile halkı sindirmeye çalışırlardı. Bütün bunlar halkı toparlanmaya götürdü. Saldırıları önlemek için nöbetleşe olarak herkes sabahlara kadar mahalleyi beklemeye başladı. Mustafa da bunların içindeydi.

Bu arada Orhan Karaca ve Mustafa Yaşar yiğitlerini kaybettik. Hüseyin Polat da başından aldığı yaralar sonucu kör oldu. Mahallede ne zaman bir olay olsa Mustafa'yı alıp karakola götürürlerdi. Hiç yılmadı. Yalnız faşistlere karşı direnmekle kalmadı Mustafa. Örnektepe'de yol, su, elektrik, kanalizasyon gibi sorunlarla uğraştı, didindi. Kısacası Mustafa yoksulların yanındaydı ve bunun için onu öldürdüler.

Mustafa öldürüldükten sonra bizi yalnız bırakmadı Örnektepe'liler. Hergün üçü beşi eve gelip bizi ararlar. Konuşuruz hep birlikte Mustafa'yı."

HÜSEYİN SEZER

Yurtsever İnsan Değerli Babamız HÜSEYİN SEZER 15.2.1980 günü faşist katiller tarafından kahpece şehit edildi.

Anısını yaşatacağız.

AİLESİ

(Demokrat: 651)

AHMET MÜMTAZ ÖZDAL

O emekçi halkın kurtuluşu için DEVRİMCİ YOL'da verdiği mücadelede şehit düştü.

Anısı mücadelemize ışık tutacak.

SULTANAHMET MESLEK LİSESİ SULTANAHMET TİCARET LİSESİ DEVRİMCİLERİ

(Demokrat: 644)

İBRAHİM PARMAKÇI

15 Şubat 1980

İBO ABİ,

Senin bizlere öğrettiklerinin en yakın ve en güçlüsü oldu; Verdiğin en son ders.

* * *

Seni yaşatacağız.

PERTEVNİYAL LİSESİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİ

Demokrat 646

İBRAHİM PARMAKÇI

O emekçi halkın kurtuluşu için DEVRİMCİ YOL'da mücadelede şehit düştü.

Anısı mücadelemize ışık tutacak.

SULTANAHMET MESLEK LİSESİ SULTANAHMET TİCARET LİSESİ DEVRİMCİLERİ

Demokrat 645

AHMET MÜMTAZ ÖZDAL

1960.....................

Biz bu yerden gider olduk.

Kalanlara selam olsun.

Emekçi halkın Devrimci Yolu'ndaki mücadelesinde yaşatacağız.

İKTİSAT FAKÜLTESİ DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

(Demokrat: 592)

AKLA KARA

(Baştarafı 2.Sayfada)

7) Sivas'tan öte, Alevi-Kızılbaş'ların yoğun olduğu bölgelerde, bir tek Alevi-Kızılbaş emniyet görevlisi bile bırakılmayacaktır. (Polis—Bekçi V.S.). Halen görevde olanlar ise Batı Anadolu'daki küçük merkezlerde pasif görevlere verilecektir. Halen Emniyet Teşkilatı'nda görev yapmakta olan 2.500 Alevi-Kızılbaş polisin görevlerine en kısa sürede son verilecek. bunların yerine 7.500 ülkücü-milliyetçi Ehli-Sünnet polis memuru alınacaktır.

8) Alevi-Kızılbaş memur ve işçiler sudan sebeplerle, hiçbir ciddi gerekçe göstermeden, işten çıkarılacak veya açığa alınacaklardır.

9) Alevi-Kızılbaş parlementerlere gelen-giden tüm heyetler (Millet Meclisi'nde) kontrol edilecek, bunların ev ve işyeri telefonları dinlenecek, kendilerine gelen mektupların sadece önemsiz bir kısmı teslim edilecek, diğer kısmı imha edilecektir. Ayrıca, bu mektuplarda, kendilerine yapılan baskılardan şikayet eden, Alevi-Kızılbaşlar hakkında gereken her türlü tahkikat yapılacaktır. Alevi-Kızılbaş semtleri olan "Kurtarılmış Bölgeler"de posta hizmetleri kasıtlı olarak aksatılacaktır.

10) "Kızıl Bölücü" sözleri, gerek basında ve gerekse politikacılar tarafından Alevi-Kızılbaş'ları ima etmek için kullanılacaktır.Pol-Der deyince akla Alevi-Kızılbaş polisler akla getirilecek ve böylece Sünni Mezhebine mensup polislerin bu dernekten ayrılmaları sağlanacaktır. "Tikko" ve "Dev-Yol" adlı çeteler basında bilhassa Alevi-Kızılbaşlara maledilecektir: (Bu konuda Hürriyet, Günaydın ve Tercüman gazeteleri ile anlaşmaya varılmıştır).

Sonuç olarak Asil Milletimiz bilmelidir ki, tüm baskı işkence ve soykırımlara rağmen, solcu olmakta ve CHP'ye oy vermekte ısrar eden Alevi-Kızılbaş köpeklere karşı bu yıl içinde "İNDONEZYA" tipi bir "SOYKIRIM" kaçınılmaz görünmektedir. Yüce Milletimizin bekası, Ulu Devletimizin varlığı için, Milli Güvenlik Kurulu olarak elimizden ne gelirse yapacağımızdan, Aziz Milletimizin hiçbir şüphesi olmamalıdır.

Saygılarımızla.

MİLLİ GÜVENLİK KURULU

Ege ekici tütün piyasası Mart ayında açılacak

ANKARA (ANKA)

Geleneksel olarak Şubat ayının ikinci yarısı içinde açılması gereken Ege Ekici Tütün Piyasasının gecikerek açılacağı belirtilmektedir.

Öte yandan, tüccarın tütün tesbit çalışmalarına yeni başlaması yanısıra, tütün başfiyatının ne olacağı konusunun da henüz Bakanlar Kurulu'nda ele alınmadığı belirtilmektedir. Bu gerekçeler nedeniyle, 25 Şubat tarihinde açılması beklenen Ege Ekici Tütün Piyasası'nın Mart ayının başlarında açılmasının gerçekleşebileceği kaydedilmektedir.

BAŞ FİYAT KONUSU

1979 yılında, Ege bölgesi tütün rekoltesinin, 1978'e göre yüzde 18 dolaylarında gerileyerek 131 bin ton dolaylarında gerçekleşmesi beklenmektedir. 1978 yılı Ege tütün rekoltesi 160 bin ton idi.

Buna karşın üreticiler ise, başfiyatın maliyet yanısıra, enflasyon da gözönünde bulundurularak belirlenmesi gerektiğini vurgulamakta ve 200 liranın altına düşülmemesini istemektedirler.

KARABORSA ALIMLAR SÜRÜYOR

Tekel Genel Müdür'ü Orhan Özet'in piyasa açılmadan tütün alımlarının yapılamayacağı, tütün alanların ticari belgelerinin iptal edileceği yolundaki açıklamalarına karşın, karaborsa tütün alımlarının "olanca" hızıyla sürdüğü bildirilmektedir.

---

generaller niçin gerekli?

(Baştarafı 8. Sayfada)

grevi ise geniş kapsamlı siyasal bir affın benimsenmesinde ve askeri rejimin çözülmesinde etkili oldu.

Bu yaygın direniş aynı zamanda rejimin nasıl güçlendirileceği konusunda ordu içinde farklı eğilimlerin belirginleşmesine neden oldu. Arjantin'de emekli amiral Massera bazı nefes almalara olanak taşıyacak biçimde politika değişikliği—iyapılmazsa sosyal patlamaların denetim altına alınamayacağı yolunda uyarıda bulundu. Şili'de hava generali Gustavo Leigh ve maiyetindeki yüksek rütbeli 20 subay ordudan çıkarıldı. Uruguay silahlı güçleri arasında ciddi ayrılıklar olduğu yolunda da haberler alınmaktadır.

İşçi sınıfının eylemleri ve halk direnişi orduyu zor bir durumla karşı karşıya bırakmıştır. Rejime diğer burjuva ve meslek sahibi kesimlerden destek sağlamak için önlemleralınması açıkca zorunlu hale gelirken, bu ta bakalar "siyasal bir ser bestleşme" istemektedir Bu ise emekçi sınflar için ordunun denetliyemiyeceği bir soluk alma alanı doğması anlamına gelmektedir. PRT'den (Devrimci İşçi Partisi) Roberto Guevara'nın geçenlerde belirttiği gibi: "Videla küçük bir açılımın bile sözkonusu olamayacağında israr ediyor, çünkü ona göre halkın yüklenmesi ile kapı ardına kadar açılacaktır. Buna Massera'nın verdiği karşılık ise, bir kazan içindeki buharın patlayacağı için belli bir noktanın ötesinde hapsedilemiyeceğidir. Her ikisi dehaklılar. Bu onlar için çözümlenemiyecek bir ikilemdir."

SON

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Vapurda var bir yılan

Yer Eminönü—Üsküdar seferini yapan vapurun üst katı...

16—17 yaşlarındaki sarışın çocuk bağırıyor:

—..... milliyetçilerin gazetesi, ülkücülerin gazetesi, Türkeşçilerin gazetesi...

Akşamüstü iş yorgunluğuyla evlerine dönen insanlar çocuğa ilgisiz gözlerle bakıyorlar. Gazete alan filan yok. Devam ediyor:

— Biz milliyetçiyiz, komünistleri ezeriz... Bize ülkücü derler...

Derken içeri bir seyyar satıcı giriyor. Bu hızlı çocuk karşısında "Süphanallah" çekip o da başlıyor bağırmaya:

— Piyasadakilerden çok ucuuz...

— Milliyetçiler susmayacak...

— Her yerde bulamazsın bu fiyata...

— Biz bu gazeteyi vatan için satıyoruz...

— Kaleme bak, kalemeee...

Seyyar satıcı çaresiz. Baktı ki çocuk susmayacak, aldı başını başka yere. Sarışın çocuk iddialı susmuyor:

— Komünistlere zindan edeceğiz Türkiye'yi...

Derken dayanamıyor yaşlı bir amca:

— Ne biçim gazete satıyorsun, akıllı akıllı satsana gazeteni...

— Sana ne moruk... Otursana yerine... Ne karışıyorsun herkesin işine...

Tartışmayı izleyen yolculardan bir er, yaşlı adama hakaret etmesine pek içerliyor delikanlının (!)...

— Ne biçim konuşuyorsun sen?.. Doğru dürüst davransana...

Bu çıkışa çok sevinen yaşlı adam:

— Oooh... Çok iyi oldu işte... Nasılmış gördün mü?.. dedi sevinçle.

Yolcuların kimi kahkahalarla gülüyor, kimi de bağırıyordu... Sarışın genç (!) bir hayli bozuldu bu duruma:

— Herkes bize karşı yahu... Biz gâvur çocuğu muyuz... N'oluyoo yaaa..

Daha sonra tüm yolculara tehditler savurmaya başlıyor:

— Siz Üsküdar İskelesinde görürsünüz... Hilmi abi, Mahmut abi neredesiniz?.. Bizimkiler de hep kayboluyor... Görürsünüz siz...

Bunları söylerken hayli heyecanlanıyor, kızıyor, bozarıyor ve ağlar gibi oluyordu... Vapur yanaşmadan hızla atladı iskeleve. Herhalde Hilmi ve Mahmut abilerini bulacaktı. Ama ne yazık ki dövdürecek adam bulamadı... Vapur bir hayli kalabalıktı...

* * *

Gencimizin ikinci macerası da Kadıköy—Karaköy vapurunda.

Yine gazete satıyor büyük bir heyecanla:

— Milliyetçi kardeşlerim... Bayiinizden her sabah kalktığınızda gazetemizi almayı unutmayın... Milliyetçilerin, bozkurtların gazetesi... Alpaslanlar, Fatihlerden bu yana tertemiz bir mazimiz var...

Yine yaşlı bir adam oturduğu yerde yavaşça söyleniyor:

— Ama ne temizlik!..

Yolcular başlıyor gülüşmeye... "Ülküdaş" aldırmıyor... Devam ediyor:

— Komünistler diskoteklerde eğleniyorlar... Biz gidemiyoruz. Bu mudur eşitlik?.. Esas bizlerin hakkı buralarda eğlenmek... Bizler milliyetçiyiz, ülkücüyüz, CHP'nin 217 milletvekili var. Bizim 17 tane... Ama biz güçlüyüz... Türkeş önderimiz, ... gazetemiz; MHP partimiz... Komünistlerin bir sürü gazetesi var. Bizim bir ..... gazetemiz var... Az satılabilir... Ama biz güçlüyüz...

Bu defa da bir Deniz Albayı kalktı ve "Çık dışarı" diye bağırdı çocuğa... Çocuk bir şeyler söylemeye yeltelendi, ama yaka paça dışarı attılar... Yılmadı yine girdi içeri...

— Abilerime söyleyeceğim sizi (Hilmi ve Mahmut'a herhalde)...

Bu kez ayağa kalkan gençten biri... "Sen misin ulan" deyip yeniden yaka paça dışarı atıyor "milliyetçi"yi. Çocuk ağlamaklı... Çaresiz uzaklaşıyor...

Ya yolcular... Çocuğu dışarı atan genç yerine oturduğunda başlıyorlar konuşmaya:

— Eline sağlık...

— Artık fazla oldular bunlar...

— İşte böylelerini kandırıyorlar...

— Aferin yavrum... Ellerine sağlık...

* * *

Bu cesur çocuğun daha nice maceraları vardır kimbilir?..

Hilmi ve Mahmut abileri ona daha ne görevler vermişlerdir acaba?..

En kolayı da bu olsa gerek...

FOTO—CİDDİ

Ertan ÜNVER

YILLARDIR HEP SOLA GÖZ DİKTİM.

SAĞI HEP GÖRMEZLİKTEN GELDİM.

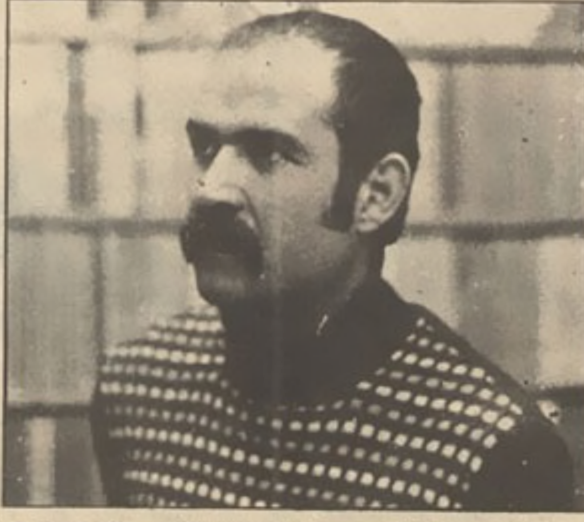
ŞİMDİ "NE VAR BUNDA? GÖREVİN" DİYECEKSİNİZ.

BAKIN SOL GÖZÜME; NE DEDİĞİMİ ANLARSINIZ!..

MEHMET KOC

"Devrimci bir ozan türküyle halkın mücadelesini desteklemelidir"

"... Devrimci bir sanatçı, halk müziğini işleyerek halkın yaşamında onunla omuz omuza mücadele vermelidir. Güncel olayları baskıları, direnişleri yakından incelemeli, ve bunları türküleştirebilmeli, şiirleştirebilmelidir..."

Mehmet Koç : "Devrimci bir ozan halkın mücadelesini, direnişini Türküleştirmeli, ona mesaj iletmeli" diyor.

Her gün gecekondulara saldırılar düzenleniyor. Üst üste yapılan operasyonlarla yüzlerce kişi gözaltına alınıyor. Fabrikalarda canını dişine takıp üretim yapan, çocuğunun, karısının, anasının karnını doyuran, onların yaşamını sağlayan binlerce işçi işlerinden atılıyor. Çolukları çocuklarıyla birlikte açlığa terkediliyor. Sömürüye ve baskıya karşı olan herkes çeşitli yöntemler le yokedilmek, güçleri direnişleri kırılarak uysal köleler haline getirilmek isteniyor.

Bugün Türkiye'deki sanat etkinlikleriyle tüm bu gerçekler, türküleştiriliyor. Çizgileştiriliyor kısaca doğru bilgilerle işlenerek halka mesaj ileten eserler haline getirilebiliyor mu?

Masa başında şiir ve kitap yazmaya çalışan şair ve yazar kişisel zevkine göre düzenlediği odasında bağlamasıyla veya piyanosuyla beste yapmaya çalışan sanatçı bu gerçeklerin acısını, heyecanını halkıyla birlik te yaşayabiliyor mu? Bestesini bu heyecan ve acının ezgileriyle donatabiliyor mu?

Kuşkusuz bu sorulara günümüz sanat etkinliklerine bakarak olumlu yanıt vermek mümkün değil.

Bu nedenle Türkiye'nin bugünkü koşullarında; bir sanatçı ve sanatı nasıl olmalı, neyi işlemeli, sorusunu devrimci ozan Mehmet Koç'a yönelttik. Bu konudaki görüşlerini aldık. Mehmet Koç şunları söyledi, bize:

"Devrimci bir sanatçı halk müziğini işleyerek halkın yaşamında onunla omuz omuza mücadele vermelidir. Güncel olayları baskıları, direnişleri yakından incelemeli, örneğin Tariş direnişi gibi bir direnişi devrimci bir ozan hemen türküleştirebilmeli, şiirleştirebilmelidir. Sanatçı halka mesaj vermelidir.

Bugün sanat, estetik üzerine tartışmalar sürdürüp masa başında eserler vermeye çalışacağına, mücadelesini halk la omuz omuza sürdürmeli, türküleriyle halkın mücadelesini desteklemelidir Sanat halkın baskılardan nasıl etkilendiğini verdiği mücadeleyi, dayanışmayı anlatmalıdır. Şüphesiz böylesine bir anlatım radyo, televizyon ve basından edinilen bilgilerle yerine getirilemez. Devrimci ozan grevdeki işçinin, çeşitli baskılarla karşı karşıya kalan gecekondu halkının direnen öğretmenin yanında olmalıdır. Olmalıdır ki, olaylar karşısında halkın aldığı tavrı, bunlardan nasıl etkilendiğini anlatabilsin. Sanatçı halkın mücadelesi içinde olduğu sürece gerçek sanatçıdır. gerçeği anlatabilir. Örneğin, günümüzde sanat eseri olarak sunulan operalar burjuvazinin birer düzmecesidir. Halk bundan hiç bir şey anlamaz. Oysa halkın operası ağıtlarıdır. Onların duygularını, acılarını, yoksulluğunu bütünleştiren ağıtlardır bunlar...

Özel olarak belirtmek isterim ki, devrimci bir ozan halkın sanatını, onun alıştığı sevdiği ezgileri işlemeye çalışırken bunları siyasi mesajlarla birleştirmeye uğraşırken bizim "slogancılık" olarak nitelediğimiz sanata dönüştürmemeye dikkat etmelidir. Biz geçmişte bu yanlışlığı yaşadık... Tekrar yaşama maya çalışıyoruz..."

ÇOCUK YILININ ARDINDAN

Faik AKÇAY

"Dünya Çocuk Yılı"nı geride bıraktık. Ama çocukların dağlar gibi yığılı sorunları, gözlerimizin önünde dikili olarak kaldı.

1979 yılı boyunca, dünyanın tüm ülkelerinde, çocuklar için yazıldı, çizildi. Aydınların, kuruluşların, bilim adamlarının ilgisi bu alana çekildi. Söylevler, açık oturumlar, konuyu aydınlatan kitaplar, yayınlar, dernek kurma girişimleri birbirini izledi.

Yapılanların tümü, çocukların sorunlarını gözler önüne sermekten öteye geçemedi. Sözler eyleme dönüştürülemedi.

Çocukların sorunları yine sürüp gidecek. Çünkü içinde bulundukları ortamı, dünyayı değiştirmeden çocukların sorunlarını çözüme ulaştırmak olanaksızdır. Çocukların sorunları, gözlerini doğaya açtıkları toplumun, evrenin sorunlarından ayrı değil. Bir elmanın yarısının çürük, diğer yarısının sağlam olması o elmanın gelecek günlere saklanamayacağını, çürümesini sürdüreceğini kanıtlar. Toplumsal kurumların çürümüşlüğü de böylesine açık, seçik aydın geleceklere, çürük yapılarla gidilemeyeceğini gözler önüne serer.

Gövdesi kuruyan bir ağacın üzerindeki dallarda çiçek, yaprak açması yakın gelecekte umut verse de uzun gelecekte karşımıza tümüyle kurumuş bir ağacın dikileceğini anlatır bize. Bu ağaca yeni bir aşı yapmanın dallarını, sürgünlerini yeşertip yaşatmaya çalışmanın anlamı yoktur.

Toplumlar, bireyler, gruplar, topluluklardan oluşurlar. Toplumun tümündeki bozukluk en küçük birimlerini etkiler. Toplumu düzeltmeden, çocukları, kadınları, yaşlıları, sakatları.... ayrı ayrı ele alarak sorunlarını çözmeye çalışmak kalıcı sonuçlara götürmez bizleri. Çocuk yılında yapılanlar bu kuralın dışında değil.

Türkiye'nin 2 800 köyünde ilkokul yok. 1 milyon çocuk, okul bulamadığı için, okula gidemiyor. Her 100 çocuğumuzdan 2'si, ailesine yardım etmek zorunda olduğu için okuyamıyor. Yarım milyon dolayında çocuğumuz yurt dışında, ülkesinden kopmuş durumda.

Ülkemizde, yılda ortalama 200 000 çocuk ölüyor. 200 000 dolayında yavrumuz, bedensel, zihinsel sakatlıkların ağına düşüyor her yıl. 11-14 yaşlar arasında bulunan çocuklarımızın 150 000'ni ucuz emek gücü olarak, çağ dışı koşullar altında çalıştırılıyor işyerlerinde, atölye köşelerinde. Bunların sendikası, sosyal güvencesi yok.

1970 yılının Türkiye'sinde Mardin ilinde doğan her 100 çocuğumuzdan 8'inin annesi okuma-yazma biliyordu.

Bunların neresini değiştirebildik çocuk yılında? Çocukları kuşatan bunca olumsuz koşullar, bu konuda söylevler çekilmediği, kitaplar yazılmadığı, dernekler kurulmadığı için mi ortaya çıkmıştır?

Kan davası, sınır kavgaları yüzünden 12 yaşında tutukevlerine giren suça itilen çocuklarımızın sorunlarını çözüme ulaştırdık mı? Körpe insanları karanlıklara iten etkenleri ortadan kaldırma yolunda bir adım atabildik mi?

Günümüz Türkiye'sinin kırsal alanında, yaklaşık her üç çocuktan birisi tek öğretmenli, 1 öğretmenin beş sınıfı birden okuttuğu okullarda okuyor. Bu durumu düzeltebildi mi çocuk yılında çektiğimiz söylevler? 1 Mühür, 1 Müdür, dört duvarla 1 Türkiye haritasından başka araç gereç olmayan okulların sayısını ne ölçüde azaltabildik çocuk yılında kurduğumuz derneklerle?

Düzeltemedik. Toplumsal ilişkilerimiz değişmeden sürdüğü sürece de düzeltemeyiz. Çocukların sorunları toplumun sorunlarıyla içiçedir. Toplumun sorunlarını bir bütünsellik içinde çözersek, çocukların sorunlarını da çözmüş oluruz.

Söylenenleri yaşama geçirmek önemlidir. Türkiye'de herkes anarşiden yakınıyor. Ama birisi düzeltemiyor. Bugün herkes çıkıp çocukların şu sorunları var, bu sorunları var. Şöyle yapılmalı, böyle gelinmeli diye konuşsa, yazsa, çizse değişen bir şeyin olmadığını görmekten öte de bir sonuca ulaşamayız.

Toplumlardaki değişimler, elle tutulur, gözle görülür, nesnel koşulların üretim ilişkilerindeki gelişmelere uygun olarak yenileşip gelişmesiyle gerçekleşebilir.

Bu olgu, sözle değil, işle, eylemle gerçekleşebilecek bir sürecin yaşanmasını gerektirir.

Çocukların bakımsızlıktan, açlıktan, doktorsuzluktan ölmesini istemiyorsak, bu koşulları yaratan ilişkileri ortadan kaldırmalıyız. Çocukları tüketim aracı olarak gördüğümüz, parası olmayana doktor, ilaç yüzü göstermediğimiz, köy okulsuz dururken köylüyü sömürerek elde ettiği paraları 13 yaşındaki kız çocuklarının göbeğinin üstünde yiyecek insanları yaşattığımız sürece çocuk yılını yüzlerce kez kutlasak, çocukların sorunlarını çözemeyiz.

1979 yılı geride kaldı. Çocukların sorunları ise, çözümsüzlüğü, toplum ve dünya sorunları ile sarmaş dolaşlığı ile ileriki yıllara aktarıldı. Dünyanın kendi gidişine, nesnel koşulların akışına bırakıldı. Yine köprü altlarında yatan yavrularımız, kafası kızgın demirle yakılan kuzularımız olacak gelecek yıllarda.

1979 yılı, çocuk sorunlarını kitlelere iletme olanağı sağladı. En verimli güzel yanı bu bence "Çocuk Yılı"nın. Kitlelerin önlerine serilen bu soruna sahip çıkmalarını sağlamak gerek. Çocukların geleceğini, yarınları omuzlarına bırakacağımız küçüklerimizin sağlıklı olarak gelişmelerini engelleyen koşulları yoketmek için, 1979 yılı ne başlangıç ne de son olmalı. Daha güzel günlere, insanca yaşanacak yarınlara ulaşmak için, sözde kalan bir başlangıç değil, söylenenleri, ortaya atılan çözüm önerilerini yaşama geçirecek bir başlangıç olmalı 1979 Dünya Çocuk Yılı.

AKM film gösterileri programı

Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi'nin Şubat ayı ikinci gösterim programı 21 Şubatta başlıyor. Sinemada Plastik Sanatlar adı altındaki ikinci gösterim programının ilki 21 Şubat perşembe günü AKM'de gösterilmeye başlanacaktır. Bir hafta sürecek olan gösteride plastik sanatları yansıtan oniki film seyirciye sunulacaktır.

Gösterim Merkezinden edindiğimiz bilgilere göre programda yer alan filmler ve gösterim tarihleri şöyle sıralanmaktadır.

21 Şubat Perş. 18.00
Henry Mmoore
Francis Bacon
22 Şubat Cuma. 18.00
Japonya'da Modern Mimari
Japonya'da Mimari
Japon Bahçeleri
26. Şubat Salı . 18.00
Japon Seramik Sanatı
Hamada
İkebana Sanatı ve Anlamı
27 Şubat Salı 18.00
Paul Klee
Sanat Metropolü (3 Bölüm)
28 Şubat Perş. 18.00
Sanat Metropolü (5 Bölüm)
29 Şubat Cuma 18.00
Sanat Metropolü (5 Bölüm)

OKURLARIMIZDAN

Halk kitlelerine uygulanan işsizliği protesto ediyorum

Dünyaya açılma, ortaya özgün yapıtlar koyma, topluma yarar sağlama, evrensel aşamada ulusal sanatımızı layık olduğu yere yükseltme uğrunda savaş veren tüm toplumcu kurum, kuruluş ve sanatçılarla beraber olduğumuzu ve, bu dayanışmanın gün günden artması gereğine inandığımızı belirtir, saflarımızı daha sıklaştırmayı, protestolaramızı eyleme geçirerek daha etkin hale getireceğimizi halkımıza iletiriz.

AŞIK BARANİ
Payas'lı Halk Ozanı

Sanat sayfasında genç ilerici sanatçılara yer verilemez mi?

Merhaba dostlar,

Faşist uygulamaların giderek arttığı böylesine bir ortamda gazetemiz Demokrat'ın, biz devrimci okurlarla, gazete emekçileri arasındaki karşılıklı diyalogla yaşayacağını sanıyorum.

Demokrat'ın bir okuru olarak ben de bir görüşümü iletmek istiyorum. Gazetemizin sanat sayfasında ilerici amatör genç yazarlara, sanatçılara bir köşe açılarak yer verilemez mi? Böyle bir köşenin, çok kısır ve tekelleşen sanat ortamında yeni seslere yeni soluklar getireceği kanısındayım.

Bütün günlerde elele....

E.EKBAY

ZAM GELDİ

Fakirliğin yoksulluğun üstüne
Tepemize çöke çöke zam geldi
Demire kömüre gaza benzine
Dişimizi söke söke zam geldi
**

İşçinin köylünün perişan hali
Yüklene, yüklene büküldü beli
Sülünün mü Türkeş'in mü vebali
Kanımızı döke döke zam geldi
****

İşçi memur yan yan bakar kasaba
Saysan derdimizi sığmaz hesaba
Köylünün içtiği kurtlu bafraya
Çakmağını çaka çaka zam geldi

Hastanın şifası can ilacına
Kızların gelinlik baş parasına
Fakirin konduğu ev kirasına
Belimizi büke büke zam geldi .

KUL BARANİ usul dokun sazına
Gücenenler olur senin sözüne
Ölsen bile kefenin bezine
Yuvaları yıka yıka zam geldi.

İÇLERİNDE FAHİR AKSOY UN DA BULUNDUGU BİR GRUP RESSAM BASINA AÇIKLAMA YAPTI:

"Sermaye sınıfının temsilcileri sanata ve sanatçıya hep olumsuz tavır almışlardır"

Türk toplumunun gelişim sürecinde, devrim lerin toplum katlarına yerleşmesi ve yayılmasın da tüm dalları ile sanatçıların katkıları büyük önem taşır.

İşte bu nedenledir ki, karşı devrimci ya da sermaye sınıflarının temsilcileri olan yöneticiler, sanata ve sanatçıya karşı hep olumsuz bir tavır almışlardır. Bunun somut örneklerine her dönemde tanık olmuşuzdur.

Söz gelimi kağıdın yapay olarak pahalılaştırılması, tiyatrolarda vergi oranının yüksek tutulması, devlet yapılarında % 2 oranında dekorasyona yönelik yasa maddesinin işletilmemesi, Türkiye'de üretilmeyen sinema ve plastik sanatlarla ilgili malzemenin ithal edilmemesi öte yandan sanat ortamında özgürlüğü ortadan kaldıracak tedbirlerin getirildiği gözlenmektedir. Sanatçıların sürekli izlenmesi, en basit nedenlerle mahkemelere sürüklenmesi, hiç yoktan soruşturmalar açılması gibi daha birçok baskı uygulamaları sistemli ve aralıksız olarak sürdürülmektedir.

Son zamanlarda isememur, işçi, öğretmen kıyımına görülmemiş ölçülerde girişen gerici ve çağdışı siyasal örgütlerin, kültür kurumlarının başında yansız görev yapan kişilere değin işten atma eylemini hızla sürdürdüğü, giderek devleti A'dan—Z'ye kadar ele geçirmek yöntemini izlediği yadsınmaz biçimde ortaya konmuştur.

Nitekim bu ardniyetli planın en büyük ağırlığı ile İzmir'de de uygulandığı görülmektedir.

Biz, aşağıda imzalan bulunan İzmir'li ressamlar plastik sanatlarla ilgili sanatçılar olarak bu durumu tepkiyle karşıladığımızı ve bu haksız, insafsız, toplumu bütünüyle çökertici davranışları şittedle kınamakta olduğumuzu kamuoyuna açıklamak isteriz.

"Pazartesi—Perşembe" adlı oyundan bir sa...

İzmir Devlet Tiyatrosunda Pazartesi-Perşembe başladı

İzmir Devlet Tiyatrosu'nun 22 Ocak'ta sahnelemeye başladığı "Pa-[illegible] gösterileri sürüyor. Musahipzade Celâl'in bürokrasiyi taşlayan bu yapıtı, 15 Şubat'a dek İzmir'de sahnelenecek, daha sonra Ankara turnesine çıkacak.

KÜLTÜR ALANINDAN BAZI GÖRÜNÜMLER (1)

Erol ÇANKAYA

Samir Amin, kapitalizmin bir inkar momenti, kullanım değerinin, dolayısıyla kültürün ve farklılığın inkarının momenti olduğunu söylediği "Sosyalizmin Işığından Kültür Üzerine" adlı makalesinde, bu inkarı açıklıkla kavramamızı sağlayan çelişkilerin sistemin merkezine oranla çevrede daha belirgin olduğunu belirtir. Samir Amin'e göre, bunun nedeni, kapitalizmin çevre ülkelerdeki gençliği ve insani değerlerin bu ülkelerde bütünüyle unutulmamış oluşudur. Aynı makalede, Amerikan dilinin ingilizcesinin yoksullaştırılmış bir biçiminden başka bir şey olmadığını söyledikten sonra, Kuzey Amerika'daki egemen kapitalist yapının, duyguların değişik nüanslarının karşılanması ihtiyacı sözkonusu olmadığı için, dilin de buna uyarlanarak, bu nüanslardan yoksun duruma düştüğünü belirttiği bir yer de var...

Daha 1848 yılında yayınlanmış bir kitapta şu satırlar vardı: "İktidarı elealdığı her yerde burjuvazi, feodal, pederşahi, duygusal ilişki olarak ne varsa hepsine son verdi. İnsanı 'doğal efendilerine' tutsak eden karmaşık feodal bağları hiç acımadan kopardı ve insanla insan arasında soğuk çıkar ve 'peşin ödeme'den başka birbağ bırakmadı. Burjuvazi, kişisel değeri bir mübadele değeri haline getirdi ve bin bir güçlükle elde edilmiş sayısız özgürlüklerin yerine o biricik ve acımasız özgür ticareti koydu"

Genel olarak kapitalizmin yarattığı insana karşı olan toplumsal yapının bu niteliğinin saptanmasından ya da "Artı Değer Teorileri"ndeki ifadeyle, "kapitalist üretim kafa emeğinin bazı dallarına, sözgelimi şiire ve sanata düşmandır" denilerek sanatın bu toplumsal ekonomik yapı içindeki çürümeye yazgılı yerinin vurgulanmasından beri sanat ve kapitalizm ilişkisi yaygın bir biçimde biliniyor ama Samir Amin'in Amerika diii üzerine olan gözlemi gene de ilginç: Burjuvazinin yarattığı, daha doğrusu bozuşturduğu toplumu ve insan özünü olabildiğince yalın bir biçimde görebilmeyi sağlıyor.

Oysa burjuvazi, tarihte devrimci bir rol oynadığı dönemde feodalizme karşı savaşırken, Orta Çağ kalıntısı teolojik inançların yıkılıp bunların yerini materyalist düşüncenin ögelerinin almasını sağlamıştı; bir Rönesans kültürü olan Hümanizma idi kendi kültürü. Ulusal kültürün içinde nasıl, gerici ögelerin varlığına karşın ilerici-demokratik bir kültürün ögeleri bulunabiliyorsa, Hümanist kültürün içinde de farklı iki kültüre temel olabilecek ögeler de bulunuyordu. Burjuvazinin feodalizmi tasfiye sürecine paralel olarak, tutuculaşması ve giderek de gerici bir konuma kaymasından sonra burjuva hümanizminin ayrışma süreci başladı. Bu kültürün bir kısım ögeleri işçi sınıfı düşüncesine geçerken başka bir bölümünün de burjuva düşüncesini oluşturarak önce tutucu, giderek de gerici bir içeriğe büründüğü görüldü. Hümanist düşüncenin ütopik sosyalizme varan kesimi kapitalizmin yarattığı toplumun insana karşı olan, kendi hümanizmlerine karşı olan niteliğini görebiliyorlardı. Farkedemedikleri ya da bunu istemedikleri şey; bu toplumsal yapının ortadan kaldırılabilmesi için nelerin gerekli olduğu, bunu hangi toplumsal dinamiğin sağlayabileceğiydi. Başka bir deyişle, bu karşı çıkışlarını işçi sınıfı düşüncesiyle bütünleşmeye, kadar vardıramadakları için konumları işte bu modern sınıfın düşüncesine göre geri bir nitelik kazandı. Bir kesim ise kapitalizme karşı olan bu karşı çıkışlarını sistemin sorunsalının dışına vardırarak bilimsel bir kimlik kazandılar.

(DEVAMI VAR)

Halk Şiirinde Toplumsal Olaylar ve Başkaldırmalar

20 — MEHMET BAYRAK

Başkaldırı olayı dünden bugüne nitelik değiştirerek süregelddiği için biz genellikle "başkaldırı" ve "Başkaldırıcı" terimlerni kullanıyoruz. "Eşkiya" ve eşkiyalık" terimlerini de, bir yaşama ve eylem biçimine tanıklık ettiği için kullanıyoruz.

Eşkiyalık ve başkaldırıyı nasıl toplumsal gelişme yasalarının doğul bir sonucu ve gerçek yaşamın bir parçası olarak ele alıyorsak, bu olayların sanatsal anlatımı olan türküleri de aynı ölçütlerle irdelemek zorundayız.

Bu yaklaşım bizi şu gerçeğe götürecektir: Eşkiya ve başkaldrıcı da insandı ve öteki insanlar gibi onların da çeşitli duyguları, düşünceleri, sevgisi, aşkları, umutları ve korkuları vardır. Belki toplumsal konumları gereği öncelikle "korku ve sevgi" yaşatır onları... Ancak ne olursa olsun onların da öteki türkülere kaynaklık eden insanlar gibi oldukları ve aynı özellikleri taşıdıkları unutulmamalıdır.

Bu nedenle, halk kahramanlarının gerçek yaşamdaki kimlikleriyle sanat ürünündeki kimliklei arasında bağlantı kurarken, gerçek yaşamdan bunun sanatsal anlatımı olan türküye ve öteki sanat ürünlerine uzanan oluşum çizgisini iyi izlemeliyiz.

Pertev Naili Boratav, "Koçyiğit Köroğlu" oyununun yazarı Ahmet Kutsi Tecer'in "Halk, kahramanlarını tanır" sözünden yola çıkarak, görüşlerini şöyle açıyor:

"Halk, gerçekten kahramanlarını seçer, elbette bir tavuk hırsızı, hiç bir zaman bir Köroğlu ya da bir Çakırcalı gibi kahraman ilan edilmemiştir. (.....) Burada önemli olan, Köroğlu ya da Çakırcalı'nın, gerçekte, menkıbe, türkü ve hikayelerin anlattığı kimliklere sahip olup olmadıklarıdır. (....) Çakırcalının bugün menkıbelerinde ya da türkülerinde anlatılmayan birçok özellik ve niteliklere de sahip olduğu ve onun da zayıf ve güçlü, iyi ve kötü yanlarıyla her insan gibi bir insan olduğu biliniyor (...) Gerçekçi, modern bir sanatçının yapıtında, gerçek yaşamıyla kahraman olabilecek Çakırcalı, halk türkülerinde, öykü ve menkıbelerinde, kusurlarından süzülmüş, sıyrılmış kimliğiyle, yani halkın görmek istediği kişiliğiyle kahramanlık rolü almıştır. (......) Halk türkülerinin ve hikayelerinin Çakırcalı, Köroğlu ve Ger Ali gibi eşkiya kahramanları bizim karşımıza (halk tarafından işlendikten sonra) çıkmaktadır. (Bu doğrultudaki) sanat ürünlerinin ilk basamağı olan menkıbede henüz sanat biçimi yoktur, orada olay ve kişilerin hammaddesi, kendilerini biçimlendirecek (işleyecek) işçiyi bulamamışlardır.

Sanatçının eliyle işlenmiş ürünlerdeyse kahramanlar ve olaylar kesin kimliklerini almışlardır. Bu iki çeşit ürünün arasındaki evrede bulunan folklor ürünlerinde —türkülerde, halk hikayelerinde— kahramanın kimliği, olaylar gibi, hatta eserin biçim ve edasıyla birlikte sürekli değişir.

A.K.Tecer'in "halk, kahramanlarını tanır" hükmünü açmak, aydınlatmak gerekiyor; halk değil, halk sanatçısı kahramanlarını seçer. Fakat bu seçme işini, halkın isteklerine, eğilimlerine göre yapar; halkın sevdiği insanlar, türkülerin, hikayelerin kahramanları olarak belirirler; olaylardan ve kahraman karakterinden de, halkın görüş ve duyuşlarına en iyi cevap verenler elenir ve üstte kalır (....)

(Kahraman yaratma açısından, halk edebiyatı ürününü ötekilerden ayıran, bu edebiyatta) sanatçının bir tek değil, birçok olması, daima meçhul kalması ve eserin de sadece zaman koşullarına değil, aynı zamanda yer (mekân) koşullarına da bağlı ve beliren her yeni ortamla birlikte yeni bir fert sanatçının sürdürdüğü bir oluş halinde bulunmasıdır(33)

Başkaldırı ve eşkiya edebiyatının omurgasını başkaldırı ve eşkiya türküleri oluşturduğu için üzerinde durduğumuz temel ürünler türküler oluyor. Türkülerse Boratav'ın söylediği gibi bazan sözlü anlatımlardan, daha çok da türkü yakıcılarca yaratılıyor. Bu bakımdan, türküye kaynaklık eden kişi ve olayların anlatıcının ve türkü yakıcının ustalığına göre değiştiği görülür. Ancak hakın gerçek beğenisini ve desteğini sağlayan kahramanlar daha çok ustaca işlendiğinden, bunların en güzel en etkileyici örnekleri halk arasında yaygınlaşıp yaşarlık kazanır. Bu türkülerin temel bir özelliğiyse olay anlatmak olduğundan, düşüncenin biçimine yeğlendiği görülür.

Bu bakımdan eşkiya türkülerinde türkü yakıcıların ölçü ve uyak gibi biçimsel ögelere fazla dikkat etmedikleri görülür. Bir anlamda onlar biçimi öze feda etmişlerdir. Çünkü onlarca önemli olan içeriktir.

BAŞKALDIRI VE EŞKİYA TÜRKÜLERİNİN HALK TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Başkaldırı ve eşkiya türküleri, herşeyden önce belirli tarihsel ve toplumsal olaylara tanıklık ettikleri için önemlidirler.

Osmanlı tarihlerinde ve öteki resmi kayıtlarda çoğu kez bulamadığımız bireysel ya da toplumsal halk hareketlerini bu türkülere sinmiş olarak yakalayabiliriz. Olgular, halk-çoğunlukla köylülük- psikolojisiyle emişmiş olarak yansıtılır bu türkülerde.

(DEVAMI VAR)

33- P.N. Boratav: Halk Kahramanı, Sanat Eseri ve Halk Terbiyesi, Folklor ve Edebiyat- II,1945

ECEVİT

(Baştarafı 1. Sayfada)

yılında hazırlanmış, Millet Meclisi komisyonuna sunulmuş, hükümetin ikinci İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş tarafından komisyondan geri alınmıştı. Adalet Bakanı Mehmet Can, yeniden Meclis'e gönderilmesinde sakınca olmadığını bildirince, normal yasa sürecine girerek, baskı yasa tasarısı Millet Meclisi Adalet Komisyonu'na gitmişti.

2 Ocak'ta CHP içinde baskı yasa tasarıları görüşülmeye başlandı.

3 Ocak'ta komutanlar "uyarı mektubu"nu verdi. Ecevit ve CHP, komutanların mektubunu demokratik rejime karşı yapılmış bir müdahale olarak nitelendirdi. Aynı gün baskı yasaları Meclise verildi. 17 CHP milletvekili, AP'nin değişiklk önergelerinin görüşülmesini engellemek istedi. Ecevit bunu sorumsuz bir davranış olarak niteledi.

4 Ocak'ta toplanan parti yönetim kurulu, sözkonusu milletvekillerinin disiplin kuruluna verilmesini kararlaştırdı. 6 Ocak'ta yapılan disiplin kurulu toplantısında da bu milletvekillerine "Uyarı" cezası verilmesi karara bağlandı.

Bu arada bir açıklama yapan 11 milletvekili grupta CHP'nin getireceği değişiklik önergelerinin desteklenmesi yolunda bağlayıcı karar alındığını, bu kararlara sahip çıktıklarını ve desteklediklerini, ancak CHP'nin önergelerinin Meclis'te reddedilmesi üzerine AP'nin önergelerinin görüşülmesini engellemeye çalıştıklarını, bunun en demokratik hakları olduğunu belirttiler.

Bunun üzerine Demirel, "Kasım ayında, ben Başbakan Ecevit ile anarşi üzerine görüştük. Ve tabii tedbirler paketi üzerinde de durduk. Bunun üzerine o zaman bizi destekleyeceğini vaadetti" dedi.

Bu arada, kuvvet komutanlarının verdiği uyarı mektubunun sahibi aranırken, AP -CHP koalisyonu gündeme geldi. Bu konuda Ecevit şunları söyledi:

"Zor zamanlarda en büyük ulusal tehlikeler karşısında partilerin yakınlaşma, dayanışma, hatta gerekirse işbirliği içine girmeleri gerektiğini biliyorum."

10 Ocak'ta Ecevit bu görüşleri doğrultusunda AP ile işbirliğine hazır olduklarını belirtti. 13 Ocak'ta Demirel-Ecevit görüşmesi yapıldı. Her iki lider de görüşmeyi olumlu karşıladıklarını ve bu görüşmeleri sürdüreceklerini açıkladılar. 22 Ocak'ta da CHP'li milletvekillerinin de desteğiyle baskı yasaları Millet Meclisi'nden geçti. Bu gelişme üzerine Ecevit, "Anarşinin bazı yasal önlemlerle önlenemeyeceğini, hükümetlerin izleyecekleri tutum ve terörle ilgili teşhislerin ve kuruluş biçimlerinin birlikte ele alınması düşüncesindeyim. Bunu tek tek önlemlerle soyutlayamayız. Yasalar üzerinde anlaşma olursa destekleyeceğimizi, görüş birliği sağlanamazsa muhalefet görevimizi gerilimi artırmadan yerine getireceğimizi Demirel'e söyledim" dedi. Bu sözlerin üzerine 8 gün sonra 30 Ocak'ta Ecevit, CHP'nin ve CHP grubunun demokrasiyi korumaktaki ve güçlendirmedeki kararlarından kuşku duymaya hiç kimsenin hakkı yok" diyordu. Öte yandan DGM ve baskı yasalarını kınayan bir bildiri yayınladıkları gerekçesiyle 14 CHP Gençlik Kolu Başkanı görevden alındı.

SİA TARTIŞMASI

ABD ile parafe edilen Savunma İşbirliği Anlaşması konusunda 10 Ocak'ta yaptığı açıklamada Ecevit, "ABD ile parafe edileceği bildirilen anlaşma aceleye getirilmiş sayılmaz. Tam tersine biz hükümette iken bir yıllık bir süre için geçici bir statü uygulamıştık. Bu süre dolduktan sonra görüşmeler tamamlanmadığı için bu statü üç ay daha uzatılmıştı. Bu da üç aylık sürenin içindedir" dedi. "Anlaşmanın içeriğini bilmeme" gerekçesiyle bir şey söylememeyi yeğleyen Ecevit, daha sonra da bu konuda bir tepki göstermedi. Öte yandan söz konusu anlaşma ile Türkiye'nin bir savaş durumunda "nükleer mezarlık haline" getirilebileceği iddiasında bulunan CHP'li Öztorun ve 50 arkadaşı Demirel hakkında soruşturma önergesi verdiler. Ecevit ise bu önergenin yanlışlarla dolu olduğunu söyleyerek 51 CHP'li milletvekilini sorumsuzlukla suçladı ve uyardı.

ZAMLAR

Hükümet aralık ayının ortalarından itibaren ardarda zamları ve ekonomiyi tümüyle özel sektöre teslim eden kararları gündeme getirmeye başladı. CHP Genel Yönetim Kurulu ise ancak 25 Ocak'ta Ecevit'in başkanlığında toplanarak yeni ekonomik kararları görüştü. CHP'nin bu kararlar karşısındaki tepkileri aşamalı olarak kamuoyuna duyuracağı söylendi.

28 Ocak'ta parlamentoda düzenlediği basın toplantısında "hükümet yapılması en sakıncalı olanları yaptı" şeklinde alınan kararları ve zamları yorumlayan Ecevit, Türk ekonomisinin "kapkaranlık" bir döneme sokulduğunu, sosyal devlet kavramının bir yana bırakıldığını, devletin fiyat ve piyasa denetimi ile ilişiğinin kesildiğini, kapıların yabancı sermayeye ardına kadar açıldığını öne sürdü. Dikta rejimi altındaki Güney Amerika ülkelerinde bile iflas etmiş olan bir düzenin şimdi daha ileri boyutlarla Türkiye'ye ithal edildiğini söyleyen Ecevit, "Hükümetin bu tutumuna karşı " demokrasi kuralları içinde etkin bir mücadele açmak, demokrasiyi, devleti ve halkı korumanın kaçınılmaz bir gereği olmuştur. CHP bu konuda üstüne düşen görevi tüm gücüyle yerine getirecektir" şeklinde vaadde bulundu. Ertesi gün ise Millet Meclisi grup toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye'de bir rejim hatta bir devlet değişikliğinin öngörüldüğünü ifade ederek, tüm işçi kuruluşlarını uyanık olmaya çağırdı. Bu açıklamadan hemen sonra Üstündağ "Her taraftan halkımız bizden mitingler istiyor ama biz durun diyoruz" şeklinde bir açıklama yaptı.

TARİŞ

Öte yandan ocak sonunda TARİŞ olaylarının patlak vermesiyle birçok demokrat kesimden yükselen protesto seslerine CHP'li milletvekilleri de katıldılar. Fakat Ecevit'in "TARİŞ'te tüm tedhişçilerin ayıklanmasını biz de istiyoruz, ama hükümetin amacı bu değildir. TARİŞ'i sağcı militanlara terketmek, TARİŞ'in ekonomik gücünü de çıkar çevrelerine teslim etmektir" şeklindeki açıklamasıyla bazı CHP'li milletvekillerinin protestolarını gölgeledi.

DİSK'in "Genel Grev" çağrısını ise Ecevit, "Büyük sanayi çevreleri alınan kararları övüyor. İşçiler en ileri ölçüde örgütlenme olanağına sahip, onun için yasa dışı tavır içine girmek sakıncalı ve gereksizdir" şeklinde tepki gösterdi, değerlendirdi.

SABIR

Bu gelişmelerden sonra TARİŞ olaylarının büyümesi üzerine Ecevit, demokrasi üzerine fikirlerini şu şekilde özetledi:

"Demokrasi sabır isteyen bir rejimdir. Çabuk sonuç veren modelleri yoktur. Hükümet uyguladığı tuzak ve kışkırtmalarla bir Güney Amerika modeli gerçekleştirmeye çalışıyor.. Yapılması gereken, çok sabırlı davranıp, gereğinde yüreğine taş basmak, kışkırtıcılara alet olmamak. Bu arada yasal hakları sonuna kadar aramaktır."

YARADANA SIĞINIP

(Baştarafı 2. Sayfada)

kınarlar, tepki gösterirler, hatta direnişe geçerler haklı olarak.

Sayın Bay Gökçer, *"Benim 20 yıllık yönetimimi lekelemek isterken, bu dönemin tiyatro hayatında yer alan herkesi de mahkum etmektedirler"* diyerek, hedef saptırmaya ve müdürlüğü süresinde Devlet Tiyatrolarının çalışmalarına katkısı olmuş tüm Edebi Kurulları, tiyatro yazarlarını, çevirmenleri, oyuncuları, teknisyenleri, hatta seyircileri günahlarına yandaş kılmaya kalkışıyor. "Onlar da mı onursuzdu, onlar da mı özgürlükten yoksundu., onlar da mı dayanışma bilincinden yoksundu" diye lâf kıtlığında asmalar buduyor! Devlet Tiyatroları sanki babasının Yakacık'daki bağı! Yirmi yıl beyfendinin hesabına hepimiz çavuş üzümü yetiştiriyormuşuz güya! Aman çavuş, çok sallanma, kasatura da fırlar belinden!

Gökçer, yazısında "günlük politikanın sanat meşguliyetinin içine girmesinden yakınıyor" ve *"Bütün sanatçıların en büyük amacı elbirliği ile çalışarak, her çeşit politik etkileri sanat hayatının dışına itmek olmalıdır"* buyuruyor. Yani kendisi politika yapmıyor, yapanlara engel olmaya çalışıyor! Bir bakıma doğru, çünki kendisi politika yapmıyor, entrika yapıyor. Politikayı yapanlar Koraltan'lar, Bilgiçler. Gökçer'in meşguliyeti ise, entrika çevirerek görev başında, neye mal olursa olsun, kalmak. Bunun için, örneğin "Arthuro Ui'nin Önlenebilir Yükselişi" adlı oyunu, sırf Koraltan'ın pek iyi bildiği üzre *Dogu Almanya'da doğmuş büyümüş olan(!)* Brecht'in kaleminden çıktığı için, hasıraltı ve perde arkası ediyor. Bentley'in Dosyası'nı, oyuncularını çil yavrusu gibi dağıtarak, rafa kaldırıyor. Buna göre daha neler! Politikayı geçtik, belki entrika da yapmıyor da, ihbarcılık yapıyor. Aralarında Gülşen Karakadıoğlu'nun, Rıza Şahin'in de bulunduğu 4 dramaturgu ve sahne âmirini imza topladıkları için, olmayan bir derneğe para topluyorlar diye geçen gün Sıkıyönetim'e ihbar etmiş, derdest edilmiş biçareler. Sonra, Burhan Felek üstâdımızın bir yazısından öğrendiğimize göre, Gökçer, Vasfi Rıza Bey'e "Size biz, fazla bir yevmiye veremeyiz. Hatta bundan evvel aldıklarınızı da, bakalım, nasıl hesaba uyduracağız" demiş. Nedeni açık: Tiyatromuza bunca emeği geçmiş seksen yaşındaki Vasfi Rıza, televizyonda Orbey'in yönetimini övmüştü ya, ondan. İşte buna da entrika denemez. Buna düpedüz kadirbilmezlik denir. Gökçer'in yazısında, bütün sanatçıları *"kutsal ışığı altında birleşmeye çağırdığı Sanat Yarışması"* böyle bir sidik yarışması olsa gerek....

ALÇAL Kİ, YERİN BU YER DEĞİLDİR.
BÖYLE MÜDÜRLÜK HÜNER DEĞİLDİR.

İzmir'de

(Baştarafı 1. Sayfada)

teye verdiği demeçte "Bütün İzmir'i arattığım halde o slogan ile ilgili bir fotoğrafa, bir kanıta rastlamadım" dediğini vurgulayarak bunun ilginç bir olay olduğunu ifade etti.

Ecevit açıklamasında bazı CHP'li parlamenterlere yöneltilen ithamı daha önce yanıtladığını ancak basının ve TRT'nin bu sözlerine çok az yer verdiğini belirtti. Ecevit TARİŞ olaylarını yerinde inceleyen Ege parlamenterlerinin ve Özaydınlıyla, Köprülülerin hazırladıkları raporları okuduğunu ve bu raporlar doğrultusunda geçen basın toplantısında konuya değindiğini bildirdi.

Ecevit basın toplantısında, herkesin nefretle karşıladığı bir sloganla ilgili iddiaya basının hiç yer vermediğini anımsattı. "Bu iddianın ciddi olduğunu" söyleyen Ecevit hükümetin bunu mutlaka kanıtlayarak adli merciler önüne getirmesi gerektiğini söylediğini hatırlatarak, "Eğer bunu yapmazsa, bunun benzerleri yakın geçmişte Türkiye'de ve zaman zaman başka ülkelerde de görülmüş bir provokasyon sayılabileceğini belirttim" şeklinde konuştu.

Çapraz kur farklılığı yüzde 2.25'e ulaşamadan TL'nin değeri tekrar düşürüldü

ANKARA (ANKA)

Türk Lirası'nın değeri Norveç Kronu ve İngiliz Sterlini karşısında yeniden ayarlandı. Merkez Bankası'nın Resmi Gazete'de yayınlanan kararına göre, ayarlama kararı uluslararası kambiyo piyasalarında meydana gelen değişiklikler dikkate alınarak yaptı.

Türk Lirası, Norveç Kronu karşısında binde 9 oranında düşürülerek 25 Ocak'da 14 lira 24 kuruş olan alış kuru, 14 lira 37 kuruşa düşürüldü. Türk Lirası'nın İngiliz Sterlini karşısındaki alış kuru ise 150 lira 50 kuruştan 160 lira 02 kuruşa indirildi. İngiliz Sterlini karşısında yapılan ayarlama binde 5 oranında oldu.

Türk Lirası'nın ABD Doları karşısında 55 lira olarak belirlenen gübre ve zirai ilaç kuru ile işçi dövizlerine yüzde 33 peşin faiz ödemeli kurları da Norveç Kronu ile İngiliz Sterlini karşısında yeniden ayarlandı.

PİYASAYI İZLEMEK

Gözlemciler Türkiye'de ilk kez çapraz kur farklarının yüzde 2.25 oranındaki IMF sınırına varmadan, kur düzenlemesi yapıldığına dikkat çekmektedirler. Türk Lirası'nın serbestçe alınıp satılması anlamına gelen konvertibilitesi yolunda adımlar atan hükümetin, çapraz kur farkları henüz binde düzeyindeyken ayarlamaya gitmesi, resmi kurların piyasadaki en ufak değişikliklere karşı ayarlanmasına özen gösterilmesi yönünde bir kararlılık olarak değerlendirilmektedir.

Hükümet, Batı yanlısı politika izleyeceği konusunda Matthoffer'e güvence verdi

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye'ye yapılacak OECD ve IMF çerçevesindeki 1 milyar dolarlık yardım karşılığında hükümetin siyasi taahhütde bulunduğu ve batı yanlısı politika konusunda güvence verilmesinin yanı sıra Yunanistan'la ilişkilerde sorun çıkarılmayacağının Federal Alman Maliye Bakanı'na bir kez daha belirtildiği bildirildi.

Maliye ve Dışişleri Bakanlığı çevrelerinden alınan bilgiye göre, Federal Maliye Bakanı ile iki gün süren görüşmeler sırasında ekonomik ve askeri yardım konusu ayrıntıları ile ele alınarak bunların zamanlaması üzerinde duruldu. Federal Maliye Bakanı Matthofer, temasları sırasında, batılı ülkelerin Türkiye'ye yardım konusunda bir konsorsiyum kurulması arzusunu belirtti. ve buna karşılık Türkiye'nin "Dost ve müttefik kalma" konusunda daha güven yaratıcı bir "açık politika" izlemesini istedi. Türkiye'nin özellikle gündemde duran Yunanistan ile ilişkilerinde "sorun çıkarmaması'nı da isteyen Federal Maliye Bakanı bu yıl içinde gerçekleşmesi beklenen Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönüşüne "en azından sessiz kalması"konusunda hükümetten söz aldı.

Yetkililer, Türkiye'ye yapılacak ve tamamı bu yıl içinde verilmesi beklenen borçların 1 milyar doların üzerinde olacağını buna askeri yardım ve kredilerin dahil olmayacağını belirtti. OECD ülkeleri ile batı yanlısı diğer ülkelerin katılması beklenen yardıma karşılık hükümetin siyasi ödün ve taahhütlerde bulunması gizli tutulurken, Matthofer'de Türkiye'den ayrılmadan önce düzenlediği basın toplantısında "Dostlar arasında böyle koşulların yeri yoktur" şeklinde konuştu, Mathofer aynı konudaki bir başka soruya ise "Ankara'daki temaslarım sırasında Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönmesine de değindik. Tüm NATO ülkeleri NATO'nun güçlenmesi açısından Yunanistan'ın geri dönmesi gerektiği kanısındadırlar" dedi.

Dışişleri yetkilileri, hükümetin gizli tutmaya özen göstermesine karşın, Federal Almanya Maliye Bakanı'nın açıklamalarında da üstü kapalı olarak siyasi ödün ve taahhüt konusuna değinildiğine dikkati çekerek "Federal Almanya Maliye Bakanı hükümetin aldığı yeni ekonomik karar ve modeli batı yanlısı buldu. Özellikle yabancı sermaye konusunda alınan karar ve verilen güvenceler yardım için gerekli ortamı sağladı. Buna bir de batı içinde "sessiz dost" kalınacağı güvencesi bizzat hükümetin başbakanı tarafından eklenince yardımın başlaması için tüm koşullar yaratılmış oldu. Şimdi sıra paranın gelmesinde "şeklinde görüş belirtti.

YİTİK

ADMMA Şebekemi kaybettim, hükümsüzdür.

Yaşar Alper

(Demokrat: 648)

HABERİN İÇİNDEN

HALKIN KANAAT NOTU

(Baştarafı 1. Sayfada)

tığımızda CHP yönetiminin durumunu düzelttiği, pek söylenemez. CHP yönetiminde ne kadro olarak ne de anlayış olarak bir değişiklik olmamıştır.

Demirel hükümetinin tüm emekçileri yokluğa ve açlığa tutsak kılan zamları karşısında, gelir dağılımında emekçilerle ilgili daha adil bir dönüşümü savunan "Demokratik Sol" bir partinin Genel Başkanı olarak Ecevit ne yapmıştır? Ya susmayı ya yurt dışına gitmeyi, ya da parti içi muhalefetle ilgili sorunları çözmeyi; kısacası zamlarla hiç ilgisi olmayan işlerle uğraşmayı yeğlemiştir. Hükümetin IMF buyruklarını koşulsuz yerine getirmesi karşısında sadece cılız çıkışla yetinmiştir. Demirel—IMF ilişkisinin bir ölçüde Ecevit—IMF ilişkisinin devamı olduğunu unutturmak ve bugünkü siyasal yönetimin baskıcı karakterini gizlemek istercesine bir "Güney Amerika modeli" tartışması acmıstır.

Hükümet DGM tasarısından bahsetmeye, baskı yasa tasarılarını parlamentoya getirmeye başladığında, çalışan sınıfların demokratik haklarını; ifade ve örgütlenme özgürlüklerinin artırılmasını savunduğunu ileri süren özgürlükçü bir partinin Genel Başkanı olarak Ecevit ("biz de de Batıda ki kadar demokrasi olmalı" sözlerini de unutarak), baskı yasalarına olumlu oy verilmesi konusunda partili milletvekillerini zorlamıştır. Baskı yasa tasarıları Meclisde tartışılırken değişiklik girişiminde bulunan CHP milletvekilleri cezalandırılmıştır.

Hükümetin ABD ile ülkenin bağımsızlığını yakından ilgilendiren Savunma İşbirliği Anlaşmasını parlamentoya danışmaksızın parafe etmesi üzerine, 51 CHP milletvekili Demirel hakkında soruşturma önergesi verince; Türkiye'nin bağımsızlığını geliştirmeyi programına almış bir partinin Genel Başkanı olarak Ecevit bu anlaşmanın kendi dönemlerinde hazırlandığını söyleyerek 51 milletvekilini uyarmıştır.

Demirel hükümetinin zam ve zulüm politikası karşısında emekçi kesimler yaygın tepkiler göstermeye başladılar. Toplu halde işten atılma, iş yerlerinin faşistleştirilmesi operasyonları karşısında Ant—Birlik, Tekel, TARİŞ gibi işletmelerin işçileri direnişe geçtiler. İktidar TARİŞ'de direnişi kırmak için şimdiye değin görülmedik bir devlet terörü uygulamasına girişince; her söze başladıklarında emekten yana olduklarını yineleyen, seçim meydanlarında ve parti kongrelerinde işçiler yeni hak ve özgürlükler vaadeden bir partinin Genel Başkanı olarak Ecevit, "TARİŞ'in tedhişçilerden arındırılmasını biz de istiyoruz" diyerek, işçilerin haklı, meşru ve onurlu direnişine gölge düşürmüştür. Ve en önemlisi de, milyonlarca emekçinin haklı ve onurlu mücadelesini "anarşi ve terör" olarak gösteren ve böylece halk üzerinde uygulanan baskı-zulüm uygulamalarını meşrulaştırmak isteyen egemen çıkar çevrelerinin işini bir hayli kolaylaştırmıştır.

Ve son olarak ta, Bütçe görüşmelerinde Ecevit, "Hükümeti destekleyen bir partiden bile daha ılımlı bir muhalefet yaptıklarını "itiraf etmiştir.

Emekçiler açlığa terkedilirken, özgürlükler gasbedilirken, yurdun bağımsızlığı haraç mezat satışa çıkarılırken, Ecevit ve CHP yönetimi muhalefet olarak başarısız bir sınav vermişlerdir. Ecevit belki bazı çevrelerde "çok başarılı" not almıştır. Ancak halkın gözünde hal ve gidişi sıfır dır.

Demokrasiden, bağımsızlıktan ve toplumun ileri götürülmesinden yana olduğunu ileri süren bir parti için halkın zor günlerde verdiği kanaat notu çok önemlidir: Ecevit ve CHP yönetimi bu kez sınıfta kalmışlardır.

Kocaeli eski Valisi Ural: Kaçakçılar kararnamemde etkili oldular

ANKARA (ANKA)

Kocaeli eski Valisi İbrahim Ural İçişleri Bakanlığına verdiği emeklilik dilekçesinde "Kaçakçıların atama kararnamemin çıkartılmasında çok etkili olduklarını öğrendikten sonra bu meslekte daha fazla kalamayacağım" dedi.

Kocaeli eski Valisi İbrahim Ural'ın görevden alınmasının gerçek nedenleri arasında Türkiye'nin en büyük demir kaçakçılığı olayına el koyarak yurda kaçak demir sokan üç gemiyi yakalatıp, oniki kaçakçıyı adalete teslim ettiği öne sürülmektedir.

Ayrıca gemilerle kaçak demir sokan "Unidor" adlı bir İsviçre firmasının ortakları arasında Yahya Demirel'in, Migırdıç Şellefyan'ın, Atilla Özçelik'in bulunduğu iddia edilmektedir.

Emekliye ayrılmasıyla ilgili olarak İçişleri Bakanlığına dilekçe veren eski Kocaeli Valisi İbrahim Ural dilekçesinde şöyle dedi:

"Görevden alınmamız üzerine gerek sizin ve gerekse Başbakanın yaptığı konuşmalar valilik mesleğini halk nazarında hiçe indirmiş, insan olarak haysiyetimizi rencide etmiştir. Bunlara karşın başarılı olabileceğimiz zayıf ihtimali düşünerek bugüne kadar ne Danıştaya müracaatla atama kararının iptalini istemeyi ne de çok sevdiğim mesleğimden ayrılmayı düşünmüştüm.

Fakat menfaat vaatleriyle, çeşitli maddi—manevi tehditlerle bizi yola getiremeyen kaçakçıların atama kararnamemin çıkartılmasında çok etkili olduklarını öğrendikten sonra bu meslekde daha fazla kalmamaya karar verdim.

Bunu yaparken gösterge yükselmesi nedeniyle Mart 1980'de elime geçecek ikramiye farkını devletten almayacağımı, fakat mahkemeye müracaatla şahsınızdan tahsil edebileceğimi bilmekteyim.

Danıştay'a yaptığım müracaat olumlu sonuçlandığında mesleğime dönmek üzere sırf sizlerle çalışmamak için emekliliğimi istemektevim."

Carter:

(Baştarafı 1. Sayfada)

söyledi, ve halen Afganistan'da 100 bine yakın Sovyet askeri bulunduğunu ileri sürdü.

Sovyetler Birliği ile ABD'nin Güney Batı Asya'da karşı karşıya gelmesinin nükleer silahların sınırlandırılmasının önemini büyük ölçüde arttırdığını belirten Carter, "SALT 2 Andlaşmasını terk etmeyeceğim dedi.

SALT 2 Andlaşmasının gerçekleşmemesi durumunda trajik bir nükleer silahlanma yarışı başlayacağını ileri süren ABD Başkanı İran ve Afganistan'dakine benzer bunalım durumlarında kullanılması gerekecek konvansiyonel kuvvetlerin geliştirilmesi için lazım olan paranın böyle bir ortamda nükleer silahlara ayrılmak zorunda kalacağını savundu.

Carter konuşmasına özetle şöyle devam etti

"En önde gelen ödevimiz nükleer savaşı önlemektir. Bundan dolayı ABD'nin son üç başkanı nükleer silahların sınırlandırılması andlaşmaları için müzakerelerde bulundular. Nükleer silahları denetlemek için girişilmiş bulunan bu çabaları ben terketmeyeceğim".

"Ulusal çıkarlarımıza hizmet ettiği için SALT 2 Andlaşması'nın onaylanmasına bağlı kalıyorum. Kamuoyunun, savunma harcamalarının arttırılmasını, askerlik kayıtlarının yeniden başlamasını Sovyetler'e tahıl ve teknoloji ihracatına konan ambargoyu ve 1980 Moskova Olimpiyatları'nın boykot edilmesi kararını desteklemeye çağırıyorum.

Kıdem

(Baştarafı 1. Sayfada)

turduğunu kaydetti ve "Yapılan değişiklikle, bu amaçtan uzaklaşılmıştır. Tasarıda, devlet memurları ve askerlerin hizmet tazminatları, kriter olarak alınmakta ve bir misilleme yapılmak istenmektedir" şeklinde konuştu.

Tasarıda öngörülen kıdem tazminatının günlük asgari ücretin 30 günlük tutarının yedibuçuk katından fazla olamayacağının hükme bağlandığını bildiren DYF—İş Genel Başkanı Akova, daha sonra özetle şu görüşlere yer verdi:

"Bu şekliyle hüküm, özgürce yapılan toplu pazarlık toplu iş sözleşmesi düzenine de açıkça müdahale ve Anayasa'nın temel esprisine zıd düşmektedir. İşçi haklarından geriye dönüş, bu hakları donduruş, asla düşünülmemeli ve yasallaştırılmamalıdır. Dün verip, bugün alma doğrultusunda çaba gösterilmesi istikrarsızlığın simgesi ve güvenin temelden sarsılmasına neden olacak bir takım huzursuzluklara ve kaynaşmaya ortam hazırlayacaktır.

Türk işçisi haklarını koruma bilinci içinde, yasal her türlü çareye başvurarak, kutsal olan savunma doğrultusunda çaba sarfedecektir. Bu durum dahi, huzursuzluk ve sürtüşmeleri yaygınlaştıracaktır.

Bu tür gelişmelere fırsat verilmemesi için, işçilerin kıdem tazminatları üzerinde oyun oynanmamalıdır."

Politika'nın

(Baştarafı 1. Sayfada)

tarafından yayınlanan gerekçede, gazete sorumlu yöneticileri hakkında 31 soruşturmanın açıldığı ve 142,159,153,311 ve 312. maddelere ilişkin suçların sürekli işlendiği öne sürülüyordu. Bu konuda görüşlerine başvurulan hukukçuların bu suçların ancak yetkili mahkemelerce saptanabileceği ,idari sorumluların yargı yerine geçerek karar veremeyeceklerini belirttikleri açıklandı.

Öte yandan, Politika Gazetesi sorumluları hakkında gerek sivil gerekse askeri mahkemelerce birçok kez dava açılmasına karşın, hiç bir mahkumiyet kararının verilmediğine dikkat çekildi.

KÖY -KOOP

(Baştarafı 1. Sayfada)

timlerinde CHP yanlısı kişilerin bulunduğu kooperatif birliklerinden bir bölümünün adı şöyle:

Yozgat Birlik, Ankobirlik, İsparta Birlik, Eskişehir Birlik, Manisa Birlik, İçkobirlik, ve Çandır Kalkınma Kooperatifi.

Cumhuriyet

(Baştarafı 1. Sayfada)

Başkanı olumlu yanıt verince, 18 polisin 1 mart 1980 tarihinde görevlerinin sona ereceğine ilişkin bir başka yazı da polislerin kendilerine teblig edildi. 18 polis memurunun bir bölümünün genel müdürlük bünyesine, bir bölümünün ise topluma atanacağı açıklandı.

Görevlerinden alınan 18 polis memurunun yerine 1 Mart tarihinde yeni kişilerin atanacağı belirtildi.

Sinop Gerze'de

(Baştarafı 1. Sayfada)

kadar yürüdü. Üzerlerinde zamları ve baskıları protesto eden şiarların yazıldığı pankartların taşındığı yürüyüşte, "Zam, zam, zam—ucuzluk ne zaman", "boş tüp, tencere-kadınlara hediye", "Süleyman başvekil—işçi, köylü aç sefil", "tütün de sömürüye son" ve "faşizme karşı omuz omuza" sloganları söylendi.

Garaj alanında yapılan konuşmalarda baskı uygulamalarına değinildi ve son zamların işçileri, köylüleri tüm halkı ezdiği ve yoksullaştırdığı vurgulandı.

Çok sayıda polisin ve jandarmanın hazır bulunduğu mitingin olaysız geçtiği bildirildi.

YİTİK

Nüfus ve banka cüzdanımla dersane ve yurt kimliğimi yitirdim, hükümsüzdür.

Mustafa TAŞKAN

(Demokrat: 649)

TARİŞ'te

(Baştarafı 1. Sayfada)

rarak, silahlı 7 kişinin bulunduğu odada zorla imzalattılar. İmzalamak istemeyenleri (öldürürüz) diye tehdit ettiler, tartakladılar. Bildirimi o sırada işletmede bulunan 35 arkadaşımız imzaladı. Diğer arkadaşlarımız yemek saati olduğu için dışarda idi.."

Öte yandan DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut, konuyu Cumhuriyet Savcılığı'na ileteceklerini bildirdi.

İşçilere zorla imzalatılan bildirimde şöyle deniliyor:

"Hiç bir haklı sebeb mevcut olmadığı ve hususiyle kanunlara aykırı bulunduğu, işyerinde sürdürülen çalışmayı bırakma, hizmetleri aksatma, binalara giriş ve çıkışı yasaklama ve diğer şekilleri ile kanun dışı bir grev halinin mevcudiyetini belirten fiil ve hareketlere katıldığınız cihetle İş Kanunu'nun 17. ve 275 sayılı yasanın 29.ncu maddesi uyarınca ve sayın Genel Müdürümüzün 18.2.1980 tarih Genel Müdürlük Bürosu 6432 sayılı yazılarıyla bildirimsiz ve tazminatsız olarak iş aktiniz feshedilmiştir. Tebliğ olunur.'.

Edinilen bilgilere göre TARİŞ'e bağlı işyerlerinde işçilerin başlattığı pasif direniş sürüyor. Makinaların başında bulunan işçiler de üretim yapmıyorlar.

İşten atılan işçilere çıkış bildirimlerinin silah zoruyla imzalatılması olayından sonra fabrikada havanın oldukça gergin olduğu ve her an yeni gelişmelerin olabileceği bekleniyor.

8 KİŞİ TUTUKLANDI

Öte yandan Gültepe operasyonu sırasında gözaltına alınan ve soruşturmaları sürdürülen 183 kişiden 8'i tutuklandı. 175 kişi ise serbest bırakıldı. Aynı olaylar sırasında gözaltına alınanlardan 317 kişi daha önce salıverilmişti.

Öte yandan Yurtsever Devrimci Öğretmenler, Gültepe Toros Mahallesi'nde 14 Şubat akşamı öldürülen öğretmen İskender Gül'ün sağ görüşlü olduğu ve devrimciler tarafından idam edildiği şeklindeki haberleri yalanladı.

Basına bir açıklama yapan Yurtsever Devrimci Öğretmenler, İskender Gül'ün katledilişinin bazı gazeteler tarafından devrimcilere mal edilmeye çalışıldığını belirterek şöyle dediler: "Oysa ki yoksul bir halk çocuğu olan İskender arkadaş, yaşamı boyunca halkımızın iş, ekmek, hürriyet mücadelesinin yanında olmuştur. Gültepe direnişine başından itibaren katılmış ve 14 Şubat akşamı saat 20.00'de Toros'ta Celal ve Cemal isimli faşist katillerin kahpece saldırısı sonucu katledilmiştir."

Federal Almanya'da son 14 yılın en büyük cari işlemler açığı görüldü

FRANKFURT(ANKA)

Batı Almanya ödemeler dengesi son 14 yılın en büyük cari işlemler dengesi açığı verdi.

Batı Alman Merkez Bankası (Bundesbank) tarafından yapılan açıklamaya göre, 1979 yılı cari işlemler açığı 5 milyar 200 milyon ABD Doları'na ulaştı.

Geçen yıl, hızla artan petrol fiyatlarına paralel olarak, Batı Almanya'nın ithalâtı yüzde 20 artarken, ihracatta sağladığı artış yüzde 10.5 düzeyinde kaldı.

Merkez Bankası, 1980 yılı için de pek umutlu değildir. Banka raporunda, cari işlemler dengesi açığının bu yıl geçen yılın iki katına ulaşabileceğini öne sürmekte, buna gerekçe olarak, Batı Almanya'nın ithal malları fiyatlarının iki katına çıkmasını göstermektedir

YİTİK

1978—79 yılı ODTÜ Şebekemi kaybettim, geçersizdir.

Muazzez Özcan

(Demokrat: 650)

NE ALIRSAN 12.5

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu–İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3300/58

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI

YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.–
6 aylık 1800.–
1 yıllık 3600.–

YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ
3 aylık 2250.– 55 DM.
6 aylık 4500.– 110 DM.
1 yıllık 9000.– 220 DM.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay- Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No 96

generaller niçin gerekli?

DIŞ HABERLER SERVİSİ -3-

"Şok Tedavisi"nin etkileri ve yan etkileri

● Bugün Latin Amerika'daki askeri diktatörlükler halk muhalefeti karşısında çözülme eşiğinde bulunuyor. Bolivya'daki askeri diktatörlük sosyal patlamaları önleyebilmek için seçimlere gitmek zorunda kalırken, Brezilya'daki askeri diktatörlük de sınırlı bir burjuva demokrasisine geçme hazırlığı içinde. Şili ve Arjantin'de de toplumsal muhalefet askeri diktatörlükleri sıkıştırmakta.

Arjantin'de 1976 darbesinden sonra Başkanlık Sarayı önündeki tanklar.

Diktatörlüğün aldığı ekonomik önlemler fiili olarak ekonomik yapının heryanını etkiledi. Enflasyona karşı uygulanan katı önlem programı ücretlerin denetlenmesi ve kredi politikası ile yürütüldü ve en ağır haraç gerçek ücretlerden alındı. Bütçe açıkları IMF'nin öngördüğü biçimde Gayrı Milli Hasılanın yüzde birine indirilmeğe çalışıldı. Bu ise, kamu sektöründe çalışan işçilere yol verilerek sağlandı. Arjantin'deki "iktisatçılar" devlet sektöründe en az 300 000 işçiye yol verilmesini talep ettiler. Uruguay'ın ekonomi bakanlarından biri "eşitsiz servet dağılımının tasarrufları arttıracağı" yolunda açıklamada bulundu.

Ülke ekonomilerinin dünya ekonomisine açılması gümrük tarifelerinin indirilmesi anlamına geliyordu. 1979 ortalarında Latin Amerika'nın en düşük ithalat vergisi Şili'deydi ve yüzde onu geçmiyordu. 1977'de New York Times'de çıkan bir makalede şöyle deniliyordu: "Milyonlarca işçi ve aileleri kıt kanaat ancak karınlarını doyurabilirken, Şili, varlıklı olanların yağmaladığı yabancı mallarla dolup taşan bir pazar haline gelmiştir."

İhraç malı üreten sektörün teşvik olunması ve yabancı yatırımlar üzerindeki tüm denetimlerin kaldırılması, yeni ekonomik politikaların diğer temel unsurlarındandı. Şili ve Arjantin yabancı yatırım yasalarının ikisi de bütün kârın ülke dışına çıkarılmasına izin vermekte ve ulusal girişimlerdeki yabancı sermaye oranına konan tüm sınırlamaları ortadan kaldırmaktaydı.

Bu ekonomik önlemler işçi sınıfı ve çeşitli halk kesimleri için bir felaket anlamına gelmektedir. Bir İsviçre bankasının 1977 yılında yayınladığı bir rapora göre, "Buenos Airesli bir işçi kent yaşantısının en basit gereklerini sağlayabilecek parayı kazanabilmek için ayda 483 saat, yani haftanın yedi günü boyunca günde 16 saat çalışmak zorundadır." Martinez de Hoz'un ekonomi politikalarını eliştiren Arjantinli bir din adamı bizim Nasrettin Hocanın şu ünlü fıkrasını anlatmaktaydı: Köylünün biri eşeğine her gün biraz daha az ot ve su vererek, onu yiyip içmeden yaşamayı öğretmeğe çalışıyor ve hayvan ölünce de şöyle diyor: "Lanet şey, tam öğretirken öldü."

Küçük işletmeler ağır bir darbe yedi

Ezici ekonomik politikaların darbesini yiyen yalnızca işçi sınıfı ve yoksullar değildi. İç pazarın boğulması küçük ve orta büyüklükteki girişimlerden oluşan ve iç pazar için üretimde bulunan geniş yerli kesimin iflasa ya da varlıklarını tekelci şirketelere satmağa zorlanması anlamına geliyordu. Bu şirketlerden ihraç için üretime geçebilenler durumdan yararlanabildiler. Şili'de plastik sanayi iç tüketim için tabak, kap kacak yapmak yerine meyva ve diğer ihraç ürünlerinin ambalajlanmasında kullanılacak malzemeyi üretmekle görevlendirildi. Bolivya'da 1976–77 yıllarında gıda maddeleri üretimi düşerken, pamuk üretimi üç kat arttı; çünkü ihraç malı üretimi için finansman olanakları sağlanmaktaydı.

Sınırlı bir başarı

Acaba bu politikalar saptayıcıları açısından başarıya ulaştı mı? Belki bazı bakımlardan evet denebilir, ama genel olarak hayır diye yanıtlamalıyız. Enflasyon bir ölçüde, örneğin Şili'de denetim altına alınırken, Arjantin'de enflasyon oranı 1978'de yüzde 169,8'e fırladı: Arjantin iki yılda da tüm dünyada en yüksek orana erişmişti. Bu ülkelere uluslararası mali kuruluşlardan borç almaları için yeşil ışık yakıldı ve özel bankalar dış borç sorununu hızla büyüttüler. Bolivya'nın tüm gayri safi hasılasından daha fazla dış borcu bulunuyor. Şili ve Uruguay ise ihracat gelirlerinin yüzde 25–35'ini borç taksitlerinin ve faizlerinin ödenmesindekullanmakta.

Şili'de darbeden kısa süre önce düzenlenen sendikal bir gösteri. Bugün de işçiler, askeri diktatörlüğe karşı güçlü bir direniş sürdürüyor.

Son çıkarılan yabancı sermaye yatırımı yasaları beklenen yabancı sermaye akınını sağlamadı. Arjantin'e 1977'de giren yabancı sermaye yalnızca 125 milyon dolardı ki, bu böyle geniş bir ekonomi için çok düşük bir sayıdır. Ve otomobil sanayiindeki yeni gümrük düzenlemeleri General Motors'un Arjantin'den çekilme kararında etkili oldu ve bu karar 30 000 işçiyi ve yüzlerce küçük yan işletmeyi etkiledi. Arjantin 1930'lardan beri en derin ekonomik gerilemeyi yaşamaktadır.

Buna karşık ekonomi süzcüleri iyimser ve umutlular. Şili Merkez Bankası başkanı şöyle diyor: "Ekonomi programının başarısı gerçekten harikulade olmuştur" Süt üreticileri süt tozu ithalatının yerel mandıraları kapanmak zorunda bıraktığından yakınırlarken, Maliye Bakanı Sergio Castro onlara rekabeti sürdüremiyeceklerse ineklerini kesip yemelerini söylemiştir.

Çözümsüz bir ikilem

Acaba bu siyasal ve ekonomik dönüşümler Latin Amerika'da karşıdevrimci ve emperyalist sağlam bir siperin oluşabileceğini göstermekte midir? 1960'ların sonlarında güçlü devrimci örgütlenmelerin gelişmesinde yansımasını bulan işçi ve halk hareketlerinin askeri yönetimler tarafından dizginlendiği ortada. Ama bu hareketler asla ezilmeyerek, askeriyenin baş hedefine ulaşmamasına yolaçmıştır.. Emperyalistlerin ve yerel hakim sınıfların düzenlerini istikrara kavuşturabilmelerini sınırlayan baş etken, büyüyen direniştir.

Bunun yanısıra, diktatörlerin izlediği politikanın niteliği de bu rejimlerin dayanacağı geniş bir siyasal ve sosyal tabanın gelişmesini engellemiştir. Küçük burjuvaziye ve yerel iş çevrelerinin çıkarlarına dayanan geleneksel siyasal partiler muhalefete geçmişlerdir. Bu partiler eski demokratik sisteme dönülmesi ve ulusal çıkarlar lehinde bir ekonomi politikası izlenmesi için çağrıda bulunuyorlar. Küçük burjuvazinin önemli bir sayısal ağırlığa sahip bulunduğu Arjantin, Şili ve Uruguay'da gözlemciler belirli kesimlerin proleterleşmeğe başladığını belirtiyorlar. Serbest meslek sahibi, memurlar ve uzman işçilerden becerebilenlerin çoğu baskıya ve izlenen ekonomi politikasına ülkelerini terkederek karşılık veriyorlar. Darbeden sonra Arjantin'den 350 bin kişi ve Uruguay'da ise 1973'ten sonra çalışan nüfusun yüzde 27'si yani yaklaşık yarım milyon kişi ülkelerini terkettiler .

İşçi sınıfı ekonomik konumunu ve örgütlerini savunma mücadelesi verdi ve askeri denetimi bazı ödünler vermek zorunda bıraktı. Arjantin'deki otomobil ve elektrik işçilerinin, Bolivya'da madencilerin ve fabrika işçilerinin, Şili'de madencilerin, Uruguay'da et paketleme işçilerinin grevleri dirençli birer mücadele örneği oldu. Grevler işçi sınıfı direnişinin ana biçimi olmakla birlikte, tek mücadele biçimi olarak kalmadı. Sabotajlar, iş yavaşlatmaları, öz savunma eylemleri ve direniş komiteleri gittikçe artan bir hızla harekete geçtiler.

1977 Kasım'ında Arjantin'deki grev dalgası ücret artışlarını ekonomik plan sınırları dışına taşırma yanında, orduyu "yeni bir demokrasi"nin oluşturulmasını amaçlayan faşist nitelikte bir programı terketme zorunda bıraktı. Bu plana, "2000 yılının planı" adı verilmişti. 1 Mayıs'ta Uruguay'da 15.000 işçi başkent Montevideo Sokaklarında gösteri yaparak ücretlerin yükseltilmesini, sendika liderlerinin ve siyasal tutukluların serbest bırakılmasını talep ettiler ve "Kahrolsun Faşizm, Yaşasın CNT" (Ulusal İşçi Konfederasyonu) sloganını attılar.

Arjantin'de işçi hareketlerini desteklemek için yapılan silahlı eylemler yaygınlık kazandı. Örneğin 1977'de aydınlatma ve enerji işçileri grevi sırasında Buenos Aires'deki ana elektrik santrali bombalandı, 1978 Kasım'ındaki demiryolu işçileri grevinde ise demiryolları bilgisayar merkezi havaya uçuruldu. Şili'de ise silahlı gruplarca desteklenen propaganda eylemleri, askeriyeyi ve egemen sınıfların merkezlerini hedef alan "uyarı bombaları" ve muhbirlerin öldürülmesi gibi eylemlerin yeraldığı silahlı mücadele biçimleri, devrimci partiler ve direniş komiteleri tarafından yürütülmektedir.

Katolik kilisesi tarafından desteklenen geniş halk kesimleri siyasal tutukluları savunmak için seferber oldular ve hükümetin binlerce kişinin kaybolduğunu kabul etmesini talep ettiler. 1978'de Şili'de kaybolan kişiler konusunda yapılan bir açlık grevi Pinochet'yi zor durumda bıraktı. Bolivya'daki kitlesel açlık

(Devamı 5. Sayfada)

TV KÖŞESİ

"ŞİRKET" VE BİR "ÖZGÜR" KADIN

Batı ülkelerinde kadın özgürlüğü hareketi, 1960'lar sonrasında güçlü biçimde sesini duyurmaya ve toplumun tümünü kadın sorunlarıyla daha yakından ilgilenmeye zorladığında, çeşitli kitle iletişim araçlarının yayınları da buna ayak uydurdu. Burjuva ideolojisi, kadın sorununun düzen sınırları içinde çözülebileceği düşüncesini yaymak için "özgür" kadın tipleri çizmeye başladı. Bir meslek sahibi, mesleğinde başarılı, toplumsal değer yargılarının kısıtlamalarından kurtulmuş bu kadın tipleri aslında, toplumdaki egemen ideolojinin empoze ettiği kadınsı özelliklerin hepsini bol bol kullanıyorlardı.

Bunun son örneklerinden biri, televizyonda bir aydır gösterilmekte olan "Şirket". Dizinin as kahramanı Ellen Cunningham, Şirket, bir televizyon şirketinde çalışan insanların ilişkilerini konu alırken, çalışanlar ve kapitalist patron arasındaki haksız ilişkileri meşrulaştırıyor. Şirkette yıllarca çalışan insanlar patronun bir "defol" sözcüğüyle işten atılırken, işten atılmamak için insan onuruyla bağdaşmayacak boyun eğici davranışlarda bulunuyorlar. Sorunlar ortaya çıktığında ise, sorunlara müdahale edip bunları çözüme götüren, kahramanımız Ellen Cunningham oluyor. Güzel ve çekici, her zaman son derece şık ve zarif Ellen, haksızlıklara karşı çıkıyor, sözünü esirgemiyor ve herkese iyilik dağıtıyor.

Diziyi izleyen milyonlarca kadın, güzel ve şık hemcinslerinin kazandığı başarılardan hoşnut, kapitalist sistemin kendilerini mahkum ettiği ev kadınlığının kölelik zincirlerini bir süre için unutuyorlar. Tek düze ve insanı hiç geliştirmeyen evişleri bitip tükenmese de, dışarda çalışan kadınları fabrikalardaki ve bürolardaki yabancılaştırıcı tek düze işleri beklese de, Ellen'in yaratıcı bir çalışmanın ürünü olan programları yeterde artar bile.

Genç kızlar, günün birinde Ellen gibi olabileceklerini ümit edebilir, bununla avunabilirler.

Yakında biten "Kadın Doktorlar" dizisi bunun bir diğer örneğiydi. 1979 yılı içerisinde gösterilen "Günün Kadını Helen" dizisinin bunlardan biraz daha farklı ve sorunu daha gerçekçi koymaya çalışan bir dizi olduğunu belirtelim.

"Şirket" bugün bitiyor

"Şirket" bugün bitiyor.

Sekiz haftadır devam eden Şirket adlı dizi bu akşam bitiyor. Dizi filmin bu gün yayınlanacak olan son bölümünde Billy Skinner adlı emekliye ayrılmış ünlü bir komedyeni Ellen yeni bir programa sunucu olarak alır. Ancak Billy'nin genç sevgilisi Ellen'i kıskanır ve programın yapımcılığının başkasına verilmesini sağlar.

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER
19.05 BİNBİR GECE MASALLARI
19.30 HAFTANIN ŞARKISI
19.35 YAŞAYAN EDEBİYATÇILAR
20.00 HABERLER
20.35 UYKUDAN ÖNCE
20.45 SAZ ESERLERİ
20.50 TURİZM
21.15 ŞİRKET
22.00 HABER PROGRAM
22.30 HABERLER

YARINDAN SEÇMELER

Şeker Kız— Kıbrıs ta Türk eserleri— TV'de Türk sineması (Güllü geliyor Güllü)

Uykudan Önce'de "Süt içme" bölümü kaldırılıyor!...

Basından ve halktan gelen eleştiriler sonucu uykudan önce programında "süt içme" bölümü kaldırılıyor. Türkiye de süt içebilen çocukların azınlık olduğu belirtilerek programın sunucusu Ergun Uçucu'nun süt içtiği kısmın kaldırılması istenmişti.. TRT bir de diğer eleştirilere kulak assa....

Demokrat Çocuk

Bilim nedir?

Çocukların bir özelliği çok soru sormalarıdır. Özellikle ilkokul çağındaki çocuklar sık sık 'neden' 'nasıl' 'bu nedir' 'nasıl olur'lu sorular sorarlar. Çünkü, tüm insanlarda olduğu gibi çocuklarda da çevrelerini tanımak ve onu değiştirmek için büyük bir istek vardır. İşte bilim çocukların yaşadığı heryerde karşılaşılan problemlere çözüm aramaktadır. Bir başka deyişle bilim doğal çevrenin incelenmesidir.

Bilim yalnızca biraz kimya, biraz fizik ya da biraz biyoloji değildir. Bilimin içeriği bu alanlarla ilişkilidir. Ancak bilim, aslında gün be gün büyüyen, gelişen çocukların akıllarına gelen soruların incelenmesidir. Şu tür sorular kurcalar çocukların aklını: Neden rüzgar eser? Bir bulut nasıl oluşur? Taş hangi maddeden yapılmıştır? Bir tohum nasıl bir ağaç haline gelir? Gökkuşağı nedir? İşte tüm bu soruları yanıtlayan bilimdir.

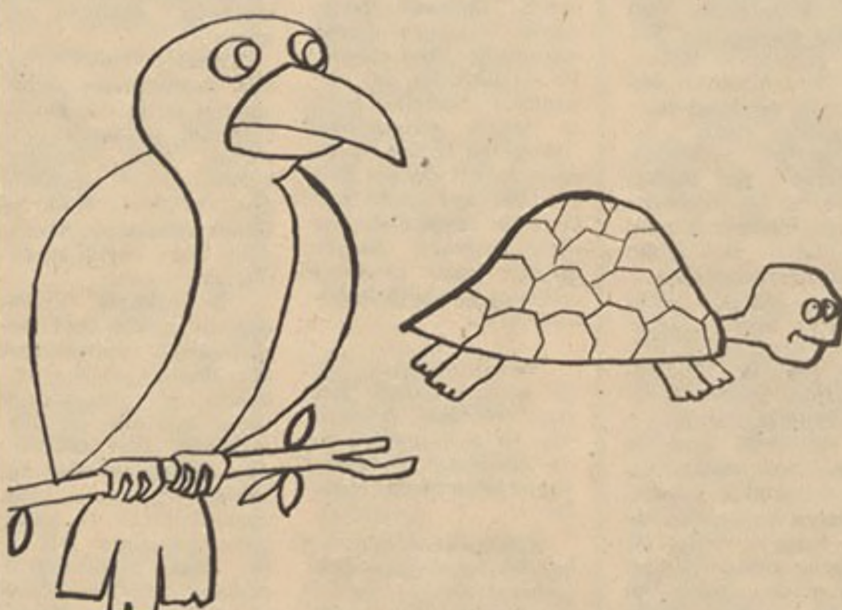
Doğru yanıtlara ulaşabilmek için izleyeceğimiz yol da önemlidir. Bunun için bilimsel yöntem gerekir. Bu yöntem, evde, okulda, sokakta karşılaştığımız bir soruna doğru yanıt bulmak için izlediğimiz yoldan pek farklı değildir. Fazla düşünüp, incelemeden, sorup soruşturmadan yakıştırdığımız yanıtlar geçersizdir çoğu kez. Doğrudan, sorunu açıkça belirlemek, bazı çözüm önerileri ileri sürmek, kanıt ya da bilgi toplamak, bir soruca ulaşmak ve sonucun doğru olup olmadığını kontrol etmektir. Bilimsel yöntem dediğimiz de bundan başka birşey değildir.

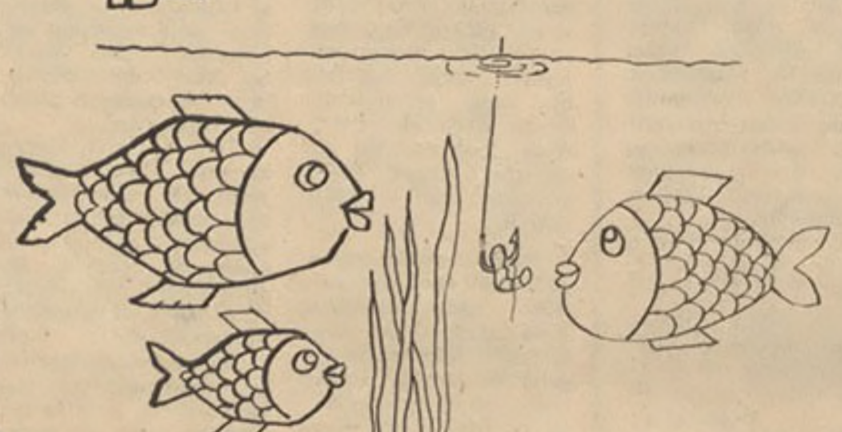
Derslerinizde çözmeniz beklenen problemler ya da günlük yaşamda karşılaştığınız sorunlar karşısında bu yöntemi kullanmayı deneyin. Çok az yanıldığınızı göreceksiniz.

Güneş ağabey

Yazışma Adresimiz: Demokrat Çocuk, Konur Sok. 24/19 Kızılay–Ankara

BOYAYALIM

TANIYALIM BİLELİM

GALİLEO

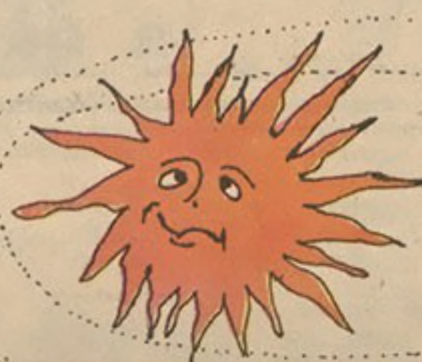
İnsanlar çok yakın zamanlara kadar şöyle zannediyorlardı: "Dünya uzayın merkezidir ve yerinden hiç oynamaz. Çağımızdan yüzyıllar önce yaşayan bazı bilge kişiler ise, güneşin güneş sisteminin merkezi olduğunu anlamışlardı. Dünyanın ise bu sistemin bir parçası olduğunu ve güneşin etrafında döndüğünü düşünmüşlerdi. Düşündüklerini tabletlere, papiruslara yazarak kendilerinden sonra yetişen bilge kişilere aktarmayı da ihmal etmemişlerdi. Ancak düşündükleri bu doğru şeyleri birtürlü ispat edemiyorlardı. Çünkü deney yapmak için gerekli araç ve gereçleri yoktu.

Zamanla ölçü aletleri ve teleskop gibi araçları keşfeden bilginler, eskiden beri düşünülen şeyleri sınamaya başladılar. 17. yüzyılın başında İtalya'nın Floransa kentinde yaşayan Galileo adlı bilgin yaptığı deneyler sonunda bu düşüncelerin doğru olduğunu ispatladı ve bu konuda bir kitap yazdı. Ancak çok az kişiyi inandırabilmişti. Sonunda Galileo'yu Engizisyon denilen dini mahkemeye verdiler ve suçlu buldular. Çünkü kutsal kitaplar yüzyıllardan beri, dünyanın uzayın merkezi olduğunu ve yerinden hiç oynamadığını yazıyordu.

Ve en önemlisi, Galileo'nun buluşu, yüzyıllardan beri üzerinde hiç düşünülmeden kabul edilen saçma sapan görüşleri bir anda çürütmüştü. Artık din adamlarının önünde iki seçenek vardı: Ya Galileo'nun ispatlarını kabul edecekler, ya da onu susturmaya çalışacaklardı. Birinci yolu seçmediler. Çünkü o zaman etkinlikleri kalmayacak ve saygınlıkları azalacaktı.

Galileo'yu susturmak için çok çabaladılar. Söylediği ve bulduğu herşeyin yanlış olduğunu, dünyanın dönmediğini belirten bir yazı hazırladılar. Bunu mahkemede okumasını ve kabul etmesini istediler. Galileo bu yazıyı mahkemede okudu ve sonunda mahkeme heyetine dönerek "Ama, yine de dönüyor!" diye bağırdı.

Galileo haklıydı; yaptıklarının, bulduklarının yanlış olduğunu belirten o yazıyı okusa da, okumasa da dünya dönüyordu ve DÖNECEKTİR!

Arkadaşının düşündüğü sayıyı bul

Aşağıdakileri sırasıyla arkadaşınıza söyleyin
– Bir sayı düşün,
– Düşündüğün sayıyı 2'yle çarp,
– 4 Ekle,
– Şimdi bulduğun sayıyı 5 ile çarp,
– 12 Ekle,
– Bulduğun sayıyı 10 ile çarp,
– Sonucu bana söyle,

Arkadaşınız sonucu söyleyince, bu sayıdan 320 çıkarıp, sondaki sıfırları silin, sizin bulduğunuz sayı, arkadaşınızın düşündüğü sayıdır, şimdi arkadaşınıza düşündüğü sayıyı söyleyin, NE KADAR ŞAŞIRACAK DEĞİL Mİ?

ÖRNEK:
5
5X2 = 10
10 + 4 = 14
14X5 = 70
70 + 12 = 82
82X10 = 820
820 – 320 = 500
5~~00~~ = 5